

Järva Valla Leht

jarvavald.kovtp.ee

NR 11 (12)

NOVEMBER 2018

ILMUB KORD KUUS

Lühidalt

- Tapal toimunud filmifesti- vali „Kino maale“ parima ani- mafilmi auhinna pälvis Albu põhikooli laste töö „Tõnni elu- muutus“, võidukas meeskonnas tegid kaasa Romi Tammleht, Chris Caspar Sommer, Mari- Leen Talpas ja Agnete Viru, neid juhendas õpetaja Kersti Liivak.

- Väätsa prügila juhiks vali- ti 15 kandidaadi seast Arctic Finland House'i tootmisjuht Alvar Jullinen.

- Oktoobris valmis Kareda piirkonnas Öötle külas Soo- muse tee pikkusega 0,2 km, mis oli aastaringiselt läbimatu. Tööd maksid 8550 eurot ja neid teostas Järva vallavalitsuse tel- limusel OÜ Mateko. Oluliselt parendati Kaalepi küla tee lõiku, mis kevaditi oli läbimatu, töö teostajaks oli FIE Arvi Rohusaar ja see maksis 2950 eurot.

- OÜ Preesi puhastab Koigi piirkonnas teeääri võsast, töid tehakse Praljala, Rutikvere- Kingu ja Sõrandu-Kellsaare teel. Palume liiklejatel olla tä- helepanelik.

- Maanteeameti tellimusel paigaldatakse Piibe maantee 51,5 kilomeetrile Käravete asulasse Jänedä poole enne Käravete silda liikluse rahus- tamiseks kiirustabloo.

- Kolmapäeval, 14. novemb- ril algusega kell 18 toimub Peetri külas kogukonna „Tur- valine küla“ ümarlaud. Kut- sutud on kõik Peetri külas ja selle lähikonnas elavad inime- sed. Kohal on politseinikud, päästjad ja Järva valla esindus. Otsime probleeme ja nendele lahendusi.

- Koeru pensionäride seltsin- gu KANARBIK juhatus annab teada, et Koeru piirkonna pen- sionäride üldkoosolek toimub 21. novembril kell 13 Koeru kultuurimajas.

Paia risti kerkib Alexela tankla

ARNIKA TEGELMANN

Tuleva aasta kevadel alustab Paia risti tööd Alexela tankla, mis valmib Alexela ja AS Johnny koostöös. Ob- jekti ehitusluba on väl- jastatud, ehitama hak- kab Evicon OÜ. Uus tankla hakkab tööd pakkuma ligi paari- kümnele töötajale, ko- halikud talunikud saa- vad võimaluse oma toodangut müüa.

AS Johnnyl, kellele kuulus varasemalt Favors tanklakett, endal enam ühtegi tanklat pole.

Firma juhatuse liige Urmas Johanson teadis öelda, et Paia risti tankla ehitamise idee ula- tub ajas tagasi aastasse 2005, kui firma ostis selle maatüki enampakkumisel Imavere val- lalt. „Ostu järel alustati kohe ka detailplaneeringuga, kuid masu saabudes projekt peatati. Ajutiselt,“ ütles ta. „Alles nüüd,

Augustis tutvustas Urmas Johanson Paia risti tankla ehitamise plaane ka Imaveret väisanud riigihalduse ministrile Janek Mäggile.

Arnika Tegelman

poolteist aastat tagasi tõusis oluliselt paranenud majanduse tingimustes Paia risti tankla ra- jamine taas päevakorda.“

Kütuse jaeturul on Alexela tegutsenud 25 aastat. Selle aja jooksul on ettevõtte rajanud oma tanklad kõikjale üle Ees- ti. Ka Tallinna–Tartu maan- tee ääres on juba mitu Alexela tanklat (tööd jätkab ka Imave- res Kaare tee 2 asuv tankla), kuid nii suure magistraali äärde mahub neid ka Paia risti tankla järel veel.

Nagu kõigi kaubandusasu- tuste, nii ka tanklate puhul on hea asukoht edu pant. „Paia ris- tis on plaanis ära kasutada kõik võimalused, mida suurepärane paiknemine tiheda liiklusega magistraali ääres endaga kaasa toob,“ ütles Johanson. Auto- omanikud saavad tankida ta- vapärase bensiini ja diiselmootori kõrval ka LPG-d ning CNG-d. Samuti on olemas kõik tavapä- rased tanklateenused koos auto selvepesulaga. „Oma koha leiab siin kindlasti ka pakiautomaat. Veokijuhtide paremaks teenin- damiseks on hoonesse rajatud kaks duši ja 12 parklakohta

veokitele. Tavaparkla mahutab 95 sõiduauto.“

Johanson lubas, et tankla juu- res asuva mugavuspoe sortimenti hakkavad täiendama ka kohalike tegijate tooted, mis, pidades sil- mas nii sise- kui ka välituristide soove ja vajadusi, võiksid anda poele lisaväärtust. „Alexela me- nüüs jäävad kindlasti alles ju- ba ennast tõestanud klassikud: kvaliteetne kohv, karastusjoogid, burgerid, hot-dog'id, värsked saia- kesed ja palju muud maitsvat,“ kinnitas Johanson.

Lisaks kiiremat kehakinni- tust pakkuvale mugavuspoe- le rajatakse tankla juurde ka 90-kohaline söögikoht neile, kes soovivad teel olles korralikult aja maha võtta. Selle söögiko- ha eesmärk on Johansonil sõnul pakkuda maitsvaid ja tervislikke päevapakkumisi ning lisaks *a'la carte* menüüd. Menüü koosta- misel ei jää tähelepanuta ka lapsed. Tööle asub oma pagar- kondiiter. „Plaanis on avada ka talukauba müügileht, kus vara- kevadest hilissügiseni saavad kohalikud talunikud mõõduja- tele oma toodangut pakkuda,“ ütles Johanson.

Jõustub rahvastikuregistri seaduse muudatus

1. jaanuarist 2019 jõustub rahvastikuregistri seaduse muudatus, mis puudutab inimesi, kelle elukoht rahvastikuregistris on ainult kohaliku omavalitsuse täpsusega. See tähendab, et inimeste elukohaks on märgitud Järva vald. 2018. aasta jooksul tuleb neil inimestel esitada vallavalitsusele oma elukoha täpne aadress.

See on väga oluline selleks, et ka edaspidi oleks võimalik kasutada mitmesuguseid omavalitsuse või riigi teenuseid (näiteks lasteaiakoht, elukohast sõltuvad toetused, juhiloa pikendamine jms) ja osaleda valimistel.

Selline olukord, et registris on elukohana märgitud vaid Järva vald, on tekkinud sel põhjusel, et pärast kolimist ei ole inimene oma elukohaandmeid muutnud ja endise elukoha omanik on palunud omavalitsusel inimene oma korterist või majast välja registreerida. Uue rahvastikuregistri seadusega kaotavad omavalitsuse täpsusega elukohaandmed kehtivuse, mis tähendab, et pärast seda nende inimeste elukohaandmeid rahvastikuregistris enam pole.

Elukohaandmete uuendamine on lihtne ja selleks tuleb vallavalitsusele esitada elukohateade. Seda saab teha riigiportaalis, saata e-postiga või tavakirjaga või täita elukohateade vallavalitsuse teeninduskeskustes kohapeal.

Kui te elate Järva vallas, aga täpseid elukohaandmeid ei ole võimalik esitada (nt pole üürilepingut ja omanik ei anna registreerimiseks nõusolekut), tuleb pöörduda Järva Vallavalitsuse teeninduskeskustesse. Välisriigis elades on elukohateade võimalik esitada ka Eesti välisesinduses.

Vajadusel saate oma andmeid kontrollida ja elukohateateid esitada Imaveres, Koigis, Peetris, Koerus, Järva-Jaanis, Arevetel ja Amblas tööpäeviti.

Ametnikud teeninduskeskustes: Aere Pallo, telefon 389 7522 (Imavere); Anne Uus, telefon 384 6433 (Koigi); Jaanika Aava, telefon 384 9020 (Peetri); Elle Saks, telefon 384 6300 (Koeru); Inga Riik, telefon 386 3377 (Järva-Jaani); Ene Ott, telefon 382 0500 (Aravete); Tea Loodis, telefon 383 4038 (Ambla).

Esitades täpsed elukohaandmed, on võimalik saada ka uuel aastal soovitud teenuseid. Õiged andmed rahvastikuregistris annavad vallavalitsusele ülevaate, kus inimesed elavad, aidates paremini planeerida teenuseid ja võimaldades vajadusel inimesega paremini ühendust saada.

Enampakkumise teade

Järva vald müüb järgmised korteriomandid:

- Albu külas, Männi vkt 8-11, kinnistu nr 2355336, katastritunnus 12901:003:0177, eluruumi pind 78,9 m², alghinnaga 300 eurot;
 - Albu külas, Männi vkt 8-17, kinnistu nr 2355936, katastritunnus 12901:003:0177, pindala 78,8 m², alghinnaga 300 eurot;
 - Ahula külas, Vahtrahuu-7, kinnistu nr 3056636, katastritunnus 12902:003:0334, eluruumi pind 51,5 m², alghinnaga 500 eurot.
- Enampakkumise viis on kirjalik enampakkumine; tagatistrahha suurus on 50 (viiskümmend) eurot iga korteriomandi kohta; osalustasu on 5 (viis) eurot iga korteriomandi kohta; kõik vara omandiõiguse üleminekuga seotud kulub kannab ostja; ostuhind tasutakse täies ulatuses enne vara üleandmist ostjale; pakkumiste esitamise tähtaeg on 29.11.2018 kell 12:00. Iga müügiobjekti kohta tuleb esitada pakkumine eraldi.

Tagatistrahha ja osalustasu tuleb tasuda iga müügiobjekti kohta eraldi maksena avalduse esitamise tähtajaks Järva vallavalitsuse arveldusarvele SEB Pank EE211010702000622006 või Swedbank EE222200001120105842.

Makse teostamisel tuleb märkida selgituseks müügiobjekti nimetus ja/või katastritunnus.

Enampakkumisel ostuõiguse omandanud isiku makstud tagatistrahha arvestatakse ostusumma sisse, teistele osavõtjatele tagatistrahha tagastatakse. Makstud tagatistrahha ei tagastata isikule, kes hoidub lepingu sõlmimisest kõrvale. Osalustasu ei tagastata.

Pakkumisega koos tuleb esitada maksekorralduse koopia.

Pakkumised tuleb kirjalikult allkirjastatult esitada Järva vallavalitsusele aadressil Pikk tn 56 Järva-Jaani alev 73301 Järva maakond või digitaalselt allkirjastatult aadressil info@jarva.ee. Pakkumise pealkirjas peab sisalduma müügiobjekti nimetus ja katastritunnus ning sõna „Pakkumine“.

Pakkumiste esitamise tähtaeg on 29.11.2018 kell 12:00.

Küsimused ja info: e-post kuldar.tammik@jarva.ee, telefon 553 3988

Volikogus

11. oktoobri istung Järva-Jaanis

- Järva valla arengukava aastateks 2018–2025 oli 2. lugemisel. Vallavanem Rait Pihelgas andis ülevaate eelnõust ja sisse viidud muudatusettepanekutest ning vabandas, et kaks arengukava ettepanekut, mis olid tehtud Kalju Kertsmiku poolt, ei läbinud korrektselt menetlust vallavalitsuses ega ka komisjonis. Eelnõus on ka täpsustatud arengukava seotust ühinemislepinguga.

Vello Teor soovis teada, kuidas on arengukavas kajastatud endise Koeru valla investeerintute projektid. Pihelgas selgitas, et mõistlik oleks ühinemisleping avada ja sinna viia sisse Koeru investeerimisobjektid. Arengukavas ei ole kajastatud ühtegi investeringuprojekti.

Neli muudatusettepanekut, mis arengukavasse sisse viidi, pandi hääletusele pakettina.

Need olid vabanemine mittevajalikust varast (sh nii kinnisvara kui ka vallasvara), olemasolevale kinnisvarale uue otstarbe leidmine; turvalise elukeskkonna tagamine, sh turvaline liiklemine; veeteenuse rajatiste arendamine ja kiire internetiühenduse võimaluste loomine. Nende poolt hääletasid kõik volikogu liikmed.

Hääletusele pandi muudatusettepanek koolivõrgu ümberkorraldamisest, sh 2020. aastaks korraldatakse ümber gümnaasiumihariduse andmine Järva valla koolides, eesmärgiks kvaliteetse gümnaasiumihariduse andmine. Selle poolt hääletas viis ja vastu 16 volinikku.

Volinike toetust ei leidnud ka ettepanek gümnaasiumi avami-

sest 2021. aastal, kui valla gümnaasiumi 10. klassi soovib minna kahe paralleelklassi jagu (60) õpilasi – selle poolt oli kaks, erapooletu üks ja vastu 18 volinikku.

Volikogu esimees Jüri Ellram tegi ettepaneku kehtestada määrus koos tehtud muudatusega. Ester Valdvee esitas vallavolikogu esimehele kirjaliku ettepaneku nimelise hääletuse läbiviimiseks.

Järva vallavolikogu kehtestas „Järva valla arengukava 2018–2025“, mille poolt hääletasid 13 volikogu liiget: Arvo Imsi, Rünno Lass, Harri Lepamets, Lea Traks, Eve Okas, Getter Klaas, Priit Seire, Arvi Luuk, Teet Kallakmaa, Kalju Kertsmik, Külvar Mand, Jüri Ellram, Ahti Karon. Määruse vastu hääletasid 8 volikogu liiget: Elmar Luha, Ester Valdvee, Arto Saar, Annika Aava, Himot Pöldver, Riho Sepp, Margus Vaas, Vello Teor.

- Järva valla eelarvestraategia aastateks 2018–2022, 2. lugemine lõppes samuti selle vastuvõtmisega, enne mida esitas Ester Valdvee vallavolikogu esimehele kirjaliku ettepaneku nimelise hääletuse läbiviimiseks. Järva vallavolikogu kehtestas „Järva valla eelarvestraategia aastateks 2018– 2022“. Määruse poolt hääletasid 13 volikogu liiget: Arvo Imsi, Rünno Lass, Harri Lepamets, Lea Traks, Eve Okas, Getter Klaas, Priit Seire, Arvi Luuk, Teet Kallakmaa, Kalju Kertsmik, Külvar Mand, Jüri Ellram, Ahti Karon. Määruse vastu hääletasid 8 volikogu liiget: Elmar Luha, Ester Valdvee, Arto Saar, Annika Aava, Himot Pöldver, Riho Sepp, Margus Vaas, Vello Teor.
- Jüri Ellram andis teada, et on võimalik kandideerida Pärnu

Maakohtu rahvakohtunikeks, Järva vald saab üles seada neli kandidaati. Jüri Ellram tegi volinikele ettepaneku esitada kandidaadid novembrikuu volikogu istungile.

25. oktoobri istung Koerus

- Vallavolikogu esimees Jüri Ellram kandis ette vallavalitsuse viimase seisukoha eelnõu „Ettepanek haldusüksuste piiride muutmiseks“ kohta. Selleks, et Järva vallavolikogu saaks kujundada seisukoha volikogu otsuse eelnõule, koostab Mihkel Laan Cumulus Consulting OÜ-st halduspiiri muutmise analüüsi. Analüüs valmib detsembrikuus. Sellest tulenevalt on vallavalitsuse ettepanek katkestada eelnõu lugemine teist korda ning vastavalt Järva vallavolikogu töökorrale määrab volikogu tähtaja, millal tuleb eelnõu uuesti arutusele volikogu istungil. Lisaks eelnevale esitasid kodanikud pöördumise, milles oldi vastu seitsme küla ja kahe aleviku liitumisele Tapa vallaga. Sellele pöördumisele oli alla kirjutanud 284 inimest. Pöördumisele koguti allkirju 19. septembrist kuni 12. oktoobrini. Pöördumisele olid alla kirjutanud paljud noored pered. Ligi kaudu nelikümmend isikut olid samad, kes olid varasemalt alla kirjutanud haldusüksuse piiride muutmise ettepanekule.

Vello Teor andis teada, et isikud, kes olid alla kirjutanud haldusüksuse piiride mittemuutmisele, olid osaliselt teistest küladest ja asjakohaseid allkirju oli ligikaudu 149. Samas oli ta seisukohal, et vajalik oleks korraldada rahvaküsitlus. Samal teemal avaldasid arvamust Riho Sepp, Annika Aava ja Harri Lepamets. Ahti Karon tegi ettepaneku

katkestada esimene lugemine teist korda ja tulla selle teema juurde 2019. aasta esimesel poolaastal tagasi. Vajadusel korraldatakse rahvaküsitlus.

Rait Pihelgas lisas, et uuringu valmides läheb teema uuesti kõikidesse volikogu komisjonidesse, toimub analüüs, uuringu tulemused avalikustatakse, uuring peaks valmima detsembrikuus.

Ellram tegi ettepaneku katkestada eelnõu lugemine teist korda ja jätkata eelnõu lugemist 23. mail 2019, volinikud olid selle poolt.

- Volikogu suunas valla lisa-eelarve teisele lugemisele.

- Teisele lugemisele suunati ka eelnõu hoolekogu moodustamise korrast ja töökorrast ning mittetulunduslikule tegevusele toetuse andmise kord.

- Andrus Mikson selgitas, miks oleks Järva vallal vaja laenu võtta. Laenu võtmine on seotud investeerimistegevustega. Laen võetakse välja vastavalt hanke tulemustele ja vajadusele.

17 poolthäälega (1 vastu, 1 erapooletu) otsustas volikogu võtta Järva vallale laenu kuni 1 800 000 eurot 120 kuuks, tagasimaksmisega alates 1.01.2020. Laenulepingu, mis peab võimaldama laenulimiidi mitte-täielikku kasutamist, sõlmib Järva vallavanem.

- Volikogu otsustas anda Riigi Kinnisvara AS-ile üürile mitteeluruumid aadressil Paide tee 5 Koeru alevikus, kuna soov on rajada sinna Politsei- ja Pii-rivalveameti konstaablipunkt.

- Volinikud olid selle poolt, et algatada Järva valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava hange.

- Kinnitati Imavere Päevakeskuse hoolekogu koosseis.

Enampakkumise teade

Järva vald müüb Imavere külas asuvad järgmised elamumaa sihtotstarbega kinnisasjad:

- Kodunurme tee 1, kinnistu nr 2189836, katastritunnus 23401:005:0047, pindala 2228 m², alghinnaga 4456 eurot;
- Kodunurme tee 3, kinnistu nr 2189936, katastritunnus 23401:005:0048, pindala 1878 m², alghinnaga 3756 eurot;
- Kodunurme tee 4, kinnistu nr 2190136, katastritunnus 23401:005:0054, pindala 2119 m², alghinnaga 4238 eurot;
- Kodunurme tee 5, kinnistu nr 2190036, katastritunnus 23401:005:0049, pindala 2145 m², alghinnaga 4290 eurot;
- Kodunurme tee 7, kinnistu nr 2189636, katastritunnus 23401:005:0050, pindala 2233 m², alghinnaga 4466 eurot;
- Kodunurme tee 10, kinnistu nr 2189436, katastritun-

nus 23401:005:0051, pindala 2407 m², alghinnaga 4814 eurot;

7. Nurme tee 1, kinnistu nr 2190636, katastritunnus 23401:005:0059, pindala 2567 m², alghinnaga 5134 eurot;

8. Nurme tee 3, kinnistu nr 2190536, katastritunnus 23401:005:0058, pindala 3060 m², alghinnaga 6120 eurot;

9. Nurme tee 6, kinnistu nr 2190436, katastritunnus 23401:005:0057, pindala 3109 m², alghinnaga 6218 eurot.

Enampakkumise viis on kirjalik enampakkumine;

tagatistrahha suurus on 500 (viis-sada) eurot iga kinnisasja kohta; osalustasu on 50 (viiskümmend) eurot iga kinnisasja kohta; kõik vara omandiõiguse üleminekuga seotud kulub kannab ostja; ostuhind tasutakse täies ulatuses enne ostu-müügi lepingu sõlmimist;

enampakkumises võivad osaleda ainult füüsilised isikud; iga müügiobjekti kohta tuleb esitada pakkumine eraldi.

Enampakkumisel osaleja peab enne pakkumise tegemist kinnisasja looduses üle vaatama ja tutvuma müüdava objekti kohta Maa-ameti kaardirakenduses avaldatud infoga, sh kitsenduste kaardil kajastuva infoga. Kinnistuteni on ehitatud ühisveevärk ja- kanalisatsioon ning elektrivõrk. Kinnistutel puuduvad elektrivõrgu liitumislepingud.

Tagatistrahha ja osalustasu tuleb tasuda iga müügiobjekti kohta eraldi maksena avalduse esitamise tähtajaks Järva vallavalitsuse arveldusarvele SEB Pank EE211010702000622006 või Swedbank EE222200001120105842.

Makse teostamisel tuleb märkida selgituseks müügiobjekti ni-

metus ja/või katastritunnus.

Enampakkumisel ostuõiguse omandanud isiku makstud tagatistrahha arvestatakse ostusumma sisse, teistele osavõtjatele tagatistrahha tagastatakse. Makstud tagatistrahha ei tagastata isikule, kes hoidub lepingu sõlmimisest kõrvale. Osalustasu ei tagastata.

Pakkumisega koos tuleb esitada maksekorralduse koopia.

Pakkumised tuleb kirjalikult allkirjastatult esitada Järva vallavalitsusele aadressil Pikk tn 56 Järva-Jaani alev 73301 Järva maakond või digitaalselt allkirjastatult aadressil info@jarva.ee. Pakkumise pealkirjas peab sisalduma müügiobjekti nimetus ja katastritunnus ning sõna „Pakkumine“.

Pakkumiste esitamise tähtaeg on 15.11.2018 kell 12:00.

Küsimused ja info e-post kaido.krause@jarva.ee telefon 55514966

Järvamaal on täiesti uue kortermaja ehitus harukordne, kuid Järva vallas Imaveres just seda plaanitaksegi: kerkima peaks 21 korteriga korrusmaja, kuhu tuleb 6 kolmetoalist, 12 kahe-toalist ja 3 ühetoalist korterit.

Järva vallavolikogu esimees, varem Imavere valda juhtinud Jüri Ellram ütles, et talle on juba 15 aastat selge – seda maja on vaja, sest ka Paides ja Türil pole piisavalt üüriturgu. Töökohti Imaveres jagub, kuid Imavere vallal polnud võimalusi maja ehitada. „Noor inimene tahab olla vaba, mitte panga ori,“ lausus ta. „Ehitushinnad on aastatega kerkinud. Veel kolm-neli aastat tagasi rääkisime ehitushinnast 1100 eurot/m², nüüd on see kerkinud 1650 euroni.“

Septembris algatatud detailplaneeringu järgi peaks maja kerkima Imavere külla Viljandi mnt 11 kinnistule umbes 2500ruutmeetrisele alale. Ellrami sõnul tuleb detsembris esitada taotlus Kredexi avatavasse vooru. „Ma ei näe ühtki takistust, miks me sealt raha ei peaks saama,“ ütles ta.

Arhitekt Toivo Tammik (paremal) osaühingust AB Ansambel tutvustas oktoobris eskiisprojekti Imavere ja Koigi piirkonna juhiile Kaido Krausele.

Valmistume teede talihooldeks üheskoos

HELLE SALUM
teede spetsialist

Järva vald moodustati endiste Albu, Ambla, Imavere, Järva-Jaani, Kareda, Koeru ja Koigi valdade ühinemisel. Kohalikke teid on Järva vallas ca 800 kilomeetrit, teede talihooldest teostatakse sellest ca 600 kilomeetrit.

Vald on jagatud neljaks piirkonnaks: Albu-Ambla, Järva-Jaani-Kareda, Koeru ja Imavere-Koigi, kus igapäevast tööd korraldavad piirkonnajuhiid. Piirkonna talihooldest töid juhivad igapäevasealt samuti nemad, järelevalvet teostab teede spetsialist koostöös piirkonnajuhiga.

Teede talihooldepiirkondade jaotuse aluseks on võetud endiste valdade piirid, mis omakorda on loogiliselt ja logistiliselt jaotatud alampiirkondadeks asulate ja külade järgi. Kõigis Järva valla piirkondades kehtivad teede talihooldestöödele ühtsed tingimused ja nõuded vastavalt tööde tehnilisele kirjeldusele ja hankelepingule.

Talihooldeuse teostamisel kehtib põhimõte, et inimesed pääseksid liikuma. Teed, mida läbivad liinibussid hommikul ja mille ääres on bussipeatused, kooli ja lasteaia juurdepääsuteed, peavad olema lumest puhastatud pool tundi enne kooli-päeva algust ja ühistranspordi graafikujärgsetel kellaaegadel.

Piirkonnajuht (Albu-Ambla)	Kuldar Tammik	553 3988	Kuldar.Tammik@jarva.ee
Piirkonnajuht (Imavere-Koigi)	Kaido Krause	5551 4966	Kaido.Krause@jarva.ee
Piirkonnajuht (Järva-Jaani-Kareda)	Uku Talvik	5307 0895	Uku.Talvik@jarva.ee
Piirkonnajuht (Koeru)	Toomas Tammik	5307 1685	Toomas.Tammik@jarva.ee

Järgmisena puhastatakse külateed, seejärel külade ühendusteed ja erateed.

Talihooldestööd teostatakse, kui koheva lumekihi keskmine paksus on 10 cm, sulalume, lõrtsi või teel oleva lobjaka paksus 6 cm. Tööde teostaja peab seda olenevalt piirkonnast tegema 10–14 tunni (rasketes oludes 14–16 tunni) jooksul peale tuisu või lumesaju lõppemist, k.a nädalavahetused ja riiklikud pühad.

Rasketel ilmaoludel korral (katkematu lumesadu – vähemalt 10 cm lund viie tunni jooksul või lumesadu 5 cm nelja tunni jooksul koos tuulega puhanguiti üle 8m/sek) peab töövõtja tagama tee läbitavuse sõiduautoga ja jalgsi kell 7.00–10.00 ja 15.00–20.00, väljaspool neid kellaaegu on päeval ajal erandkorras lubatud teede ajutine raskendatud läbitavus.

Kinnistu ligipääsuteedel toimub lumetõrje eratee pikusest alates 50 m ning kellel

on kehtiv jäätmehooldusleping talihooldeuse perioodil (1. oktoobrist kuni 1. maini), v.a erandjuhud (vanurid, puudega inimesed). Erandjuhtudest palume teavitada piirkonnajuhti. Kinnistule mineva tee omanik, kelle kinnistul on jäätmehooldusleping, kuid lumetõrjet pole teostatud, peaks samuti pöörduma piirkonnajuhi poole.

Kinnistute omanikud, kelle kinnistule suunduv tee pole sirgjooneline, peavad tee ääred tähistama, vastasel korral on töövõtjal õigus kinnistule mineva tee lumetõrjest keelduda. Töövõtja pole vastutav erateel lumetõrjega tekitatud kahju eest juhul, kui eratee omanik pole õigeaegselt informeerinud traktoristi või märgistanud teeäärseid istikuid jne.

Valla asulate kortermajade esiste teede (v.a tänavad, mille ääres asuvad kortermajad) lumetõrje toimub korteriühistu või majaelanike tellimuse alusel.

Kui on probleeme, palume

pöörduda oma piirkonnajuhi poole ajavahemikul kell 7.00–21.00. Tööde tehnilistes küsimustes ja kui vajate lisainformatsiooni, pöörduge palun teede spetsialisti Helle Salumi poole tel 5307 0303 või e-kirjaga aadressil helle.salum@jarva.ee.

Kutsume üles kõiki valla elanikke oma koduteid enne lume tulekut üle vaatama. Märgistage puutokkidega teede ääred, eemaldage tee kohalt oksad, mis on madalamal kui neli meetrit. Kui teede ääres on mõni suurem kivi, käänd või muu taoline objekt, mida lume alt ei märka, märgistage tokkidega ka need, et töövõtjal oleks kergem oma tööd teha ja keegi ei peaks kahju kannatama.

Palume mitte peatada või muul viisil häirida lumetõrje teostamise ajal masinisti. Neile on kehtestatud tööde teostamiseks tehnilised ja ajalised tingimused, mida nad täidavad. Tehtud tööde üle teostab järelevalvet Järva vald.

Tagaõued tehti korda

2017. aasta kevadel esitas AS Koeru Kommunaal SA Kesk-konna Investeeringute Keskusele (KIK) veemajanduse programmi taotlused Koeru valla Vao asula ja Ervita asula reoveepuhastite rekonstrueerimiseks. Et mõlemad taotlused rahuldati, said tööd selle aasta mais alata.

Koeru Kommunaali juhatuse liige Andreas Sapas ütles, et Vaol maksid tööd kokku 123 725,80 eurot, millest KIK finantseeris projekti abikõlblikke kulusid summas 67 509,40 eurot ja omaosalus oli 56 216,40 eurot.

„Rekonstrueeriti olemasolev reoveepumpla ja lammutati reoveepuhastid koos tehnohoonega, ehitati uus reoveepumpla ja -puhasti koos mudamahutiga, plasttorustike ja aiaga. Biotiigid puhastati ja ehitati väljavoolu- ja proovivõtukaev,“ selgitas Sapas.

Ervital oli tööde kogumaksumus 133 511,42 eurot, millest KIK rahastas abikõlblikke kulusid 74 340,99 eurot, omaosalus oli 59 170,43 eurot. Sapas rõhutas, et kuigi vee ja kanalisatsiooni hind pole märgatavalt tõusnud, suutis ettevõtte omaosaluse ehk ligi 115 000 eurot katta oma

rahakotist. „Ervital rekonstrueeriti olemasolev reoveepumpla ja lammutati reoveepuhastid koos tehnohoonega. Ehitati uus reoveepumpla ja reovee põhipuhasti koos mudamahuti, platsitorustike ja aiaga. Biotiik puhastati settest – see oli lausa ajalooline sete, sest tiike pole varem puhastatud. Kompostisime nii selle kui ka Vao settemuda Ervitalle, see ei haise, sest biopuhasti bakterid on oma töö teinud. Ümbrus puhastati võsast juba varem. Ehitati ka biotiigi väljavoolu- ja proovivõtukaev,“ kirjeldas Sapas töid. „Kui varem olid mõlemad aktiivmuda-läbivoolupuhastid, siis nüüd annuspuhastid ehk kui enne läks kõik see, mis peale tuli, kohe protsessi, siis nüüd kogutakse reovesi enne mahutisse ja antakse puhastada jao kaupa ning töö käib 12-tunniste tsüklikena. Mõlemas asulas said tööd valmis 30. septembriks, kevadel külvame muru.“

Töid teostas Wesico Project OÜ. Projekti tulemusena juhitakse loodusesse normidele ja nõuetele vastav puhtam heitvesi ning paraneb pinna- ja põhjavee kvaliteet.

Imavere eakate ja puuetega inimeste

JÕULULÕUNA

11.DETSEMBER KELL 12.00
IMAVERE RAHVAMAJAS

OSALEMISEST JA TRANSPORDI VAJADUSEST PALUN TEATADA HILJEMALT 6.DETS TEL. 53011324 JA 3897610

Järva Vallavalitsuse 2.10.2018 korraldusega nr 542 kehtestati Järva valla Järva-Jaani alevi Pärna tn 9 maaüksuse ja sellega piirneva planeeringuala detailplaneering.

Detailplaneeringu koostamise põhieesmärgiks on Järva vallas Järva-Jaani alevis asuva Pärna tn 9 kinnistu (25701:001:1482) maa sihtotstarbe kooskõlla viimine Järva-Jaani valla üldplaneeringuga, jagamine kaheks eraldi elamukrundiks ja moodustavatele kruntidele ehitusõiguse ulatuse ning hoonestuse tingimuste määramine. Planeeringuga lahendatakse ka tehnovõrkudega liitumine, liikluse ja parkimise korraldamine ning heakorra põhimõtted. Planeeringuala suurus on ca 0,3 ha ning see paikneb Järva-Jaani alevi lõunapoolses osas Pärna, Mäe ja Laia tänavate vahelisel alal.

Vastavalt Järva-Jaani valla üldplaneeringule (kehtestatud Järva-Jaani Vallavolikogu 27.08.2009 otsusega nr 29) asub planeeritav ala tiheasustusega alal, pere ja ridaelamu juhtfunktsiooniga maal. Planeeringuala kontaktvõõndis asuvad krundid on Järva-Jaani valla üldplaneeringu kohaselt elamumaa juhtfunktsiooniga, olles valdavalt hoonestatud üksikelamutega. Detailplaneering on kooskõlas kehtiva üldplaneeringuga.

Detailplaneeringu elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähiümbruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ning looduskeskkonnale.

Kehtestatud detailplaneeringu korraldusega saab tutvuda Järva valla geoportaalil EVALD:

<https://service.eomap.ee/jarvavalld/#/planeeringud/planeeringud/24>

Järva valla veebilehel <https://jarvavalld.kovtp.ee/detailplaneeringud-20181> ning tööpäevadel (E–N 8.00–17.00, R 8.00–14.00) Järva-Jaani teeninduskeskuses (Pikk 56, Järva-Jaani alev).

Järva Vallavolikogu 27. septembri 2018 otsusega nr 50 algatati Järva valla üldplaneeringu koostamine ja keskkonnamõju strateegiline hindamine. Üldplaneeringu koostamise eesmärgiks on valla territooriumi ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramine. Üldplaneeringuga luuakse eeldused kasutajasõbraliku ning turvalise elukeskkonna ning kogukondlike väärtusi kandva ruumilise struktuuri olemasoluks ja säilitamiseks. Üldplaneeringu koostamisel lahendatakse planeerimiseaduse § 75 lõikes 1 sätestatud ülesandeid.

Järva valla üldplaneeringu koostamise algataja ja kehtestaja on Järva Vallavolikogu ning koostaja ja koostamise korraldaja on Järva Vallavalitsus. Üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) algatamise otsusega on võimalik tutvuda Järva valla veebilehel <http://jarvavalld.kovtp.ee/jarva-valla-uldplaneering> ja tööpäeviti (E–N kell 8.00–17.00, R 8.00–14.00) Järva valla teeninduskeskustes ja teeninduspunktis:

Järva-Jaani teeninduskeskuses (Pikk tn 56, Järva-Jaani alev, Järva vald);

Ambla teeninduspunktis (Lai tn 22, Ambla alevik, Järva vald);

Aravete teeninduskeskuses (Piibe mnt 21, Aravete alevik, Järva vald);

Imavere teeninduskeskuses (Viljandi mnt 11, Imavere küla, Järva vald);

Kareda teeninduskeskuses (Kesktee 11, Peetri alevik, Järva vald);

Koeru teeninduskeskuses (Paide tee 5, Koeru alevik, Järva vald);

Koigi teeninduskeskuses (Mõisavahe tee 9, Koigi küla, Järva vald).

Järva vallavanema Rait Pihelga kõne 21. oktoobril Järva valla 1. sünnipäeva kontsertaktusel Koerus

Head järvakad!

Eesti 100 juubeliaasta ja meie enda Anton Hansen Tammsaare 140. sünniaastapäev ei ole kulgenud ainult pidustuste saatel, üle Eesti ja meil Järvamaal on käinud väga usin töö. Haldusreform muutis oluliselt omavalitsuste maastikku. Kui aasta tagasi oli üle 200 omavalitsuse, siis tänaseks on valdu ja linnu kokku 79. Meie koduvallaks ühines seitse omavalitsust, koos alustati 2016. aasta ühinemisläbirääkimisi, mis kulgesid oma tõusude ja mõõnadega, kuid tänaseks oleme saanud kõik üheks suureks perekse – Järva vallaks.

Me erinevate teistest omavalitsustest. Ühinejate eesmärk oli ja on arendada maaelu läbi võrgustikupõhise omavalitsuse. See tähendab, et me ei ehita üles ühte tugevat keskust, vaid lähenevate omavalitsuse ülesannetele kogukonna ja kodaniku keskselt. Ühte kohta kõiki teenuseid kokku viia on lihtne, kuid see ei teeni meie inimeste huve. Meie eesmärk on, et hea elukeskkond ja kvaliteetsed teenused oleksid kodu lähedal. Kas see tee on lihtne? Ei, ja kas peabki olema? Meil oli seitse edumeelset valda, kes korraldasid kohalikku elu ja olid kogukonna arendajad. Tänu sellele on Järva vallal tugev

vundament ning meie kohustus on jätkata pooleli jäänud teed ning kasutada targalt endiste valdade teadmisi ja oskusi.

Kes ei mäleta minevikku, see elab tulevikuta. Peame vaatama ka tagasi. Endiste valdade töövõidud ja tugevused tuleb kanda tänasesse päeva. Samuti peame hindama vajakajäämisi, ilma selleta ei toimu arengut. Peame olema julged ja kriitiliselt hindama, mida oleks võinud teha paremini, kus olid kitsaskohad, ning muutma need tugevusteks. Nii nagu peredes, on samuti meil kui omavalitsusel alati õppida enda vanematelt, õdedelt ja vendadelt.

Kui meenutan Järva valla esimest tegutsemisaastat, siis on see olnud tormiline ja avastusterohe. Seadsime endale eesmärgi, et ühinemise järel ei halvene omavalitsuse teenused. Selle aasta põhjal võib öelda, et oleme suutnud eesmärgi täita. Volikogus oleme menetlenud ja vastu võtnud 89 määrust ja otsust. Mina hindan, et see on ühe keskmise Eesti omavalitsuse kahe aasta töö. Meil on kinnitatud arengukava. Täna siinkohal kõiki, kes osalesid arengukava koostamise protsessis ning mõtlesid kaasa. Kas see on lõplik ja valmis dokument? Sugugi mitte – arengukava on muutuv dokument, mis lähtub ühinemislepingu põhimõtetest ja annab meile suuna, kuhu poole liikuda. Ei ole minul ega ka kellelgi teisel valmis Järva valda, me ise loome üheskoos oma koduvalda.

Oleme teerajajad. Eestis esimesena on meil kasutusel valla äpp. Mis see on? Järva valla äpp – see on vald sinu taskus. Vallaga suhtlemine peab olema mugav ja lihtne. Meie soov olla kogukonnale lähemal, vahendada vajalikku informatsiooni ning kaasata inimesi omavalitsuse tegemistesse. Äpp annab selleks suurepärase võimaluse.

Meil on oma lipp ja vapp.

Siinkohal tsiteerin Katrin-Helena Melderit kõnet Järva valla lipu õnnistamisest 20. augustil: „Millest kõneleb siis must hunt meie lipul, kelle olekust ei õhku esmapilgul ju midagi positiivset? See pilt on kuri ja sügne. Just nõnda oleme harjunud hunti igapäevaselt endale ette kujutama. Reaalsus on aga, et hundikari on loomariigi üks ilmekamaid näiteid tõelisest koostööst, ustavusest, lojaalsusest ning üksteise hoidmisest. Vähestel liikidel on karjasuhted nii paigas kui hundil. Hunt on hundile vend, ustav kaaslane ja sõber.“ Ühinen siinkohal tema lühikese, kuid väga kõneka palvega: annaks Jumal meile ja õnnistaks Järva vallas tõelist koostööd, ustavust ja lojaalsust ning üksteisehoidmist.

Tahan esile tõsta meie ametnikke, kes võtsid vastutuse ja julguse tulla kaasa Järva vallaga. Ma tean, et see ei olnud lihtne. Segadust oli esimestel kuudel palju, kuid ühiselt meeskonnana oleme raskused ületanud ning koos tegutsedes, justkui tõeline hundikari, loome paremat Järva valda.

Lõpetuseks kasutan Tammsaare mõtet: „Mis inimene iial külvab, seda tema ka lõikab.“

Palju õnne meile, Järva vald!

13. DETSEMBRIL 2018 KELL 17.00 JÄRVA-JAANI KULTUURIMAJAS

Eakate jõuluõhtu

Karl Madis

Esinevad suured ja väikesed tantsijad ja laulusõbrad

Osalustasu 3€

Info ja registreerimine Päevakeskuses või tel 56256263 Maire Bluum ja 53494346 Ines Kurvits

15. detsembril kell 19 Prandi külamajas

JÕULUPIDU

Tantsuks mängib ansambel A'LA DUO

Lastele jõuluvana

OSALUSTASU 10 €, lastele tasuta

Osalustasu kanda hiljemalt 7. detsembriks ülekandegas MTÜ Prandi küla ja allikad kontole Ees7220022103354706. Selgitusse kirjutada märksõnaks "jõulupidu" ja osalejate nimed. Kohtade arv on piiratud!

Pidu on laudadega. Pileti hinna sees on tervitusjook, jõulupraad, kringel, morss, kohv ja tee. Muu meelepärane söök-jook lauale võtke ise kaasa.

Kuni 12-aastastele lastele on kingipakid. Palume teatada laste nimed hiljemalt 8. detsembriks meile info@prandiallikad.ee

TÄIENDAV INFO: 5110374, info@prandiallikad.ee **Olete oodatud!**

HIINA MEDITSIINI RAVIMEETODID

Külas Age Hallen

Kell Diagnostika • Akupressur
10-11.30 Taimravi • Massaaž • Näitlik töötuba

Osalustasu 2 €

25. novembril
Vao seltsimajas

Kell 12 Põlvkondadevaheline kadripäev
Oh, ajad, oh, kombat

Laske Katri tuppa tulla • Ühiselt kaetud kadritoidud pikal peolaulal •

Info 5698 5979 Malle // 550 7566 Aili // Järva Maanaiste ühendus

Piimatootmises loevad ka pisi-asjad

ARNIKA TEGELMANN

OÜ Metstaguse Agro pere tähistas juunis 25. sünnipäeva. Piimatoodang on nende aastatega tõusnud 3500 kilolt ligi 12 000 kiloni lehma kohta. Eelmise aasta käive oli ligi 3 miljonit eurot. Kõik olekski väga hästi, kui piimaliitri eest maksaks mõni sent rohkem ja suvel oleks tulnud taevast mõni tiba vihma rohkem.

„Nagu sa tead, on põllumehe vaenlased neli aastaaega – see suvi tegi rahakotti 300 000–400 000eurose augu – ja rahvusvaheline imperialism, mis nõõgib piima hinnaga,“ ütles Metstaguse Agro juht Teet Kallakmaa ja lisas, et keegi pole teda sundinud põllumajanduses töötama – ta ise valis põllumeheamet.

Pärast EPA lõpetamist tuli ta 1990. aastal Järva-Jaani kolhoosi Paistevälja osakonda agronoomiks. Siis vabanes Metstaguse osakonnas agronoomi, veidi aja pärast juhataja koht. „Aastaga pärast kõrgkooli lõpetamist olin plaksti osakonnajuhataja!“ ütles Kallakmaa ja tunnistas, et kõik see juhtus nii kiiresti. „Ma polnud alguses absoluutselt valmis juhitööks. Asjad lihtsalt kujunesid nii. Kohe tuli peale põllumajandusreform. Võib ju kiruda, et Mart Laar lasi põllumajanduse põhja, aga põhimõte oli õige – tuli tekitada eraomand. Varandus, mis kolhoosis oli, jagati inimestele siin töötatud aastate järgi. Mina sain pisku.“

Kokku sai kolhoosist alguse 16 firmat – neist on jäänud alles seitse. Metstaguse Agro pidas oma 25. sünnipäeva juunis Järva-Jaani kultuurimajas, mängis Shanon.

„Käisime ikka päris põhjas ära. Olid ka segased ajad, anarhia, seadusi polnud,“ meenutab Kallakmaa. Kuus-seitse aastat lükkas ettevõtet allakäigu trepist alla ka seakasvatus. Sead müüdi maha. „Saime vaba raha, mis leevendas meie olukorda. Hooned seisavad tänini tühjalt, ega neil enam väärtust pole.“

Jäid teraviljakasvatus (algul panustati uude põllutehnikasse, Eesti esimene John Deere traktor müüdi aastal 1997 Metstagusele ja teeb tänini lihtsaid töid) ja piimatootmine. Alguses oli lehmi

Aasta tagasi valmis korraliku tehnoloogia ja lahendustega laut 200 loomale, kus on paras temperatuur, värske õhk ning kus mustavalgekirjud „proud“ saavad vabalt süüa, pikutada ja lüpsile minna.

Arnika Tegelman

400 kandis, kõige vähem on neid lüpsikarjas olnud 320. Laudad olid vanad. „Uuendasime kahe vana lauda lüpsisüsteemid, kuid nägime, et tuleb minna ikkagi vabapidamise ja platsilüpsi peale. Uus laut valmis aastal 2005. Olime Järvamaal üks esimene,“ rääkis Kallakmaa. See tõi ettevõtte arengusse murrangu. „Piimatootmine on meie põhitootmisharu. 13 aastat tagasi valminud uus laut on Metstaguse Agro arengus kõige suurem samm, viisime piimatootmise lõaspidamisest ja torusselüpsist vabapidamise ja platsilüpsile. Vabapidamislaudas saavad lehmad vabalt liikuda, minna sööma – sööt ja jook on kogu aeg ees – ja käivad kaks korda päevas lüpsil. Kliimaatilised tingimused on paremad, õhk puhtam, küljalune kuivem.“

Jalgratast pole mõtet leiutada. Kallakmaa käis aastal 1998 esimest korda ja on nüüdseks käinud juba viis korda USA-s lautasid vaatamas. „Tuleb mujalt saada pilt ette ning lisada omi mõtteid ja kogemusi. Külmlauta ei tasu peljata. Ka USA-s öeldi meile, et paar-kolm nädalat talvel on aeg, kui elu käib teistpidi – laut külmub ära, sõnnik pole vedelana käideldav. Esimesel külmal talvel olime siiski peata ja hädas. Sõnnik ja vesi külmusid. Aga loom on loom, 600-700kilone kombi-

naat, kes sööb rohkem ja toodab meeletult energiat. Annab küll veidi vähem piima, kuid kütab ennast. Looma eluase peab olema kuiv ja tuulevaba. Temperatuur ei tee midagi. Sellest ma küll aru ei saa, miks lehmad talvel lumega õue aetakse. Lehma jaoks ideaalne temperatuur on +6 kuni +8 kraadi.“

Uuel, aasta vanal laudal on *sandwich*-katus, mis ei lase talvel nii palju külma ja suvel sooja ligi. Sel on ka ukсед ja katus rohkem suletavad, nii et talvel on võimalik laudas miinust vältida. „Juba aasta aega ei pea me ketis ühtegi looma. Meil on kokku neli lauta pluss veel kaks küünialust, mis on olude sunnil kohandatud – ühes on vasikad igludes, teises mullikad. Lüpsikari on laudas aasta ringi, teisi suvel karjatame.“

Kallakmaa selgitas, et inimese seede- ja maitsemeel tahab vaheldust, lehma bakteripõhine seedimine töötab aga paremini, kui ta saab kogu aeg, ideaalis terve elu ühesugust sööta. Iga sööda vahetus annab tunda lehma tervises ja piima kvaliteedis. „Lehmale on rutiin kõige parem,“ teadis ta öelda. Seepärast lüpsikarja värskete rohule ei lastagi.

Lüpsikarjas on 550 lehma ringis, umbes sama palju ka noorkarja ehk kokku 1050 loo-

ma – see piirmäär on ette antud kompleksloaga.

Kolhoosiaja lõpus andsid lehmad piima nii 4000 kilogrammi ringis. „Kukkusime 3500 kilo peale ja tiksusime seal paar aastat. Siis hakkasime kitsaskohti otsima, nägema ja leidma ning toodang hakkas vaikselt tõusma. Kui jõudsime 6000-7000 kiloni, tuli piir ette – oli vaja uut lauta,“ rääkis Kallakmaa. „Eelmisel aastal oli piimatoodang 10 788 kilogrammi lehma kohta, sel aastal oleme võtnud sihiks 12 000. Lootus see täis saada kes- tis kesksuveni. Siis tuli pöud ja tagasilöögid söödaratsiooniga.“

Et toodang kasvaks, on Kallakmaa sõnul tähtsad sada pisi-asja, kuid kõige tähtsam on söötmine. „Räägin oma töötajatele tihtipeale, et ka pisi-asjades on nulltolerants, midagi ei tohi tähelepanuta jätta. Näiteks loomal on sööt 24 tundi ees, aga seda tuleb liigutada. Sa pead kogu aeg tekitama loomas tahtmist süüa. Loom teab, et traktor lükkab tema nina ette jälle selle parema pala – see stimuleerib looma kohe sööma. Öeldakse, et sööta tuleks lükata iga kahe tunni tagant, meie teeme seda tihemini, tunni-pooleteise tagant. Igal inimesel, kes siin töötab, on suur vastutus.“

Töötajaid on üle 30. „Mõni ütleb, et liiga palju. Töötajate arvust

rääkides tuleks aga analüüsida, kui palju tehakse töid ise, kui palju ostetakse teenust, kas inimesed töötavad normkoormusega või teevad ületunde, oluline on ka tehnoloogia,“ selgitas Kallakmaa. „Olen Ameerikas näinud farme, kus farmer ei tee põllul peaaegu mitte midagi – kõik tööd teevad teenusepakkujad. Meie teeme kõik tööd ise: meil on oma veteraar, seemendaja, laotame läga, külvame maisi (maisikülvikut omada pole väga odav lõbu) ja pakume maisikoristusel teenust ka naabritele. Ainult 0,5 kohta raamatupidamisteenust ostame sisse.“

Tööjõuprobleemi pole. Näiteks lüpsmas käib seitse inimest, keegi ületunde ei tee ja kõigil on asendajad olemas. „Järgmine suurem investeering on lüpsi-plats ümber vahetada just seepärast, et see pole töötajasõbralik: üksi ei saa seal hakkama, aga kahele on tööd vähe.“

Piimatootmine on Kallakmaa meelest teenimatult vähe väärtustatud. „Inimesed, kes poest piima ostavad, võiksid teada natuke rohkem, kui palju tööd on tehtud, et see piimapiisk kätte saada. Piimatootja elu on raske, 24/7 on keegi meist tööl, me ei saa toiminguid edasi lükata. Kui sul on lihtsalt loomad, siis kui täna said nad veidi vähem süüa, anname homme rohkem. Või ma

täna ei pannud põllule väetist, panen homme. Piimatootmises tänaseid toimetusi homsele ei lükka. Lüps peab käima kaks või kolm korda päevas kindlal kellaajal, vasikate jootmist ei saa edasi lükata.“

Metstaguse Agro on E-piima tsunftis olnud algusest peale. „Eks ole meiega olnud kriitilised ja tahaks, et piima hind oleks kõrgem ja et piimarahade liikumine oleks kiirem, kuid koostöö on olnud stabiilne. Väga lühikest aega saime piimaliitrist ka 40, praegu saame 32 eurosenti. Just vaatasin, et sama piimahinda saime aastatel 2011, 2012, 2013. Kui nüüd mõelda, kui palju selle seitsme-kaheksa aastaga on tõusnud palgad või kütusehind, kui palju on tõusnud kulutused,“ arutles Kallakmaa. „Piimaraha saame muidugi rohkem, sest lehmad lüpsavad rohkem, kuid see kõik on olnud meie töö, et nad rohkem lüpsaksid. Aga toodangu eest saame sama raha – see on absurd!“

Maad on 1700 hektari alla. Suvi oli kuiv, õigemini tuli Eestis sademeid kordades erinevalt. „Jälgin kogu aeg sademete kaarte ja kümmeaastat möödan sademeid – mul on algusest saati nn tööpiibel, kus kirjas kõik mehed ja kõik tööd, mis nad sel päeval teevad, lisaks märkmed temperatuuride ja sademete kohta. Meil tuli juunis 17, juulis 25 mm sademeid. Paidel, Väätsal ja meil on totaalne sademete vahe! Ka Roosna-Alliku ja Aravete kant said palju rohkem vihma. Hädas olime meie, Peetri, Koeru, Karinu, Võhmata kant. Sademete piir jooksis läbi meie külje alt, Peetri tagant. Ma ei nutnud suvel ilmaasjata, kui panin Facebooki pilte üles (olen üldse suur Facebooki postitaja) – maas olid nii suured praod, et pane või käsi sisse.“

Kui võtta etaloniks väga hea aasta, siis saadi Metstagusel sel aastal poole vähem vilja ja rapsi. „Ka rohusilo saime kolme niitega poole vähem kui lootsime. Aga nagu mingi kõhutunne oli, et külvasin kevadel silomaisi peaaegu poole rohkem ehk 80 hektari asemel 150 hektarile. Maisi kvaliteet ja saak oli väga hea ja see päästab talve. Lisaks toome Lätist suhkrupeedigraanuleid – lehmad söövad seda juba kolmandat kuud, neile maitseb. Sellega katame rohusilo vaeguse. Varusime kokku ka põhu, mis põllul oli, iga viimase kui kõrre – see läheb ka söödaks. Kuigi põhk on õhk. Säästurežiimiga tuleb järgmise kevadeni leppida.“

Õpetajad asusid end koolitama

ELO SISK

hariduse spetsialist

Alates 12. oktoobrist kuni tuleva aasta märtsikuuni toimub koostöös Tartu ülikooli haridusteaduste instituudiga Järva valla õpetajatele kursused „Õpilaste eripedagoogiline ja psühholoogiline toetamine õpi- ja käitumiskeskuste korral“. Koolitusel osalevad lasteaiaõpetajad, koo-

lide I ja II kooliastme õpetajad, tugispetsialistid. Huvi koolituse vastu oli suur, osalejate arv täitus kiiresti. Kokku osaleb koolitusel 30 õpetajat ja tugispetsialisti Järva vallast ja üks õpetaja Paide linna Roosna-Alliku põhikoolist.

Kursuse maht on 320 akadeemilist tundi, õppepäevi kokku 20. Koolitust viivad läbi oma ala parimad spetsialistid, õppejõududel on vähemalt kolmeaasta-

ne töökogemus õpetajakoolituse õppejõuna, sh täiendusõppes ja praktiline töökogemus hariduslike erivajadustega (HEV) õpilastega.

Koolituse eesmärk on õpetaja eripedagoogiliste kompetentside tõstmine tööks HEV-rühma kuuluvate õpilaste arengu toetamiseks. Kursuse lõpus külastatakse Tartu Herbert Masingu kooli ja Kroonuaia kooli.

Astronaut andis nõu olla sihikindel

12. oktoobril käisid Koeru keskkooli 10. klassi õpilased Hedi Aimsalu, Eliise Joost ja Ervin Tombak Tallinna tehnikaülikooli innovatsioonikeskuses Mektory. Saalitäie huviliste ees esines loenguga astronaut Heidemarie M. Stefanyshyn-Piper, kes on kosmoses veetnud 27 päeva ja käinud kosmosekõndidel kokku 33 tundi ja 42 minutit. Ta rääkis oma kosmoselendudest, näitas pildi- ja videomaterjale ning vastas küsimustele.

Astronaut rääkis oma õpingutest MIT-is (Massachusetts Institute of Technology), teenistusest merevæes ja sellest, kuidas te-

mast sai astronaut. Samuti selgitas ta üksikasjalikult, kuidas käib töö kosmoselaevas – millised on raskused, kaaluta oleku mõju tervisele, äpardused, lõbusad seigad ja kuidas veedetakse orbiidil tööst vaba aega. Loengu sõnum „See on minu lugu. Missugune saab olema sinu oma?“ oli otsestelt suunatud kohale tulnud noortele. Stefanyshyn-Piper rõhutas korduvalt, kui tähtis on nii astronauti töös kui ka elus üldse sihikindlus ja keskendumine mitte kogetud ebaedule, vaid oma ülesannete täitmisele.

Hedi Aimsalu meelest oli

kohtumine huvitav ja Heidemarie ise jättis inimesena väga armsa mulje. „Kõige rohkem meeldis mulle loengu see osa, kus ta rääkis tööst kaaluta olekus. Lahe oli vaadata kosmoses tehtud pilte, näiteks seda, kuidas veepiisad ringi hõljusid. Tahaksin nüüd ise väga kaaluta olekut proovida,“ tunnistas Aimsalu. „Mulle meeldis ka see, kui põhjalikult, avameelselt ja mõnusa huumoriga ta küsimustele vastas. Teda kuulates sain aru, et kõik on tõepoolest võimalik, kui vaid tahta ja oma eesmärkide nimel vaeva näha. Unistada tuleb suurelt!“

Lasteaed sai uue saali

SIGRID SAAR

Rukkilille rühma õpetaja

Koeru lasteaia Päikeseratas Vao maja sai endale täiesti uue saali. Eelnevalt on olnud see maja osa öölasteaia aegadel kasutusel magamisruumina, hiljem kütteta külmruum, kus lapsed käisid kehva ilmaga jooksmas. Viimased aastad seisis muldpõrandaga ruum kasutusele, oli niiske ja pime.

Ehitustööde esimene etapp algas 2017. aasta sügisel, mille

käigus lammutati vanad ja ehitati uued vaheseinad, paigaldati põrandaküttetorustik, valati uus põrand ning vahetati aknad. Juba esimene muutus oli meie jaoks suurepärane. Teise etapi käigus 2018. aasta suvel tehti siseviimistlus. Augusti lõpus, kui majja saabusid lapsed, oli kõik valmis.

Saal avati 26. septembril suure peoga, kus lisaks lasteaiaperlele olid kohal valla esindajad, ehitaja ja lapsevanemad. Esinesid Rukkilille ja Kullerkupu rühma lap-

sed. Üllatuskülastajad olid kohal Kessu ja Tripp, kes tegid lastele mängu ning õhupalliloomasid. Avatud oli kohvik, mille soolane ja magus toiduvalik oli rikkalik just tänu lastevanematele. Saalis võis näha pilte saali valmimisest ning vanavanematele pühendatud fotonäitust „Mina ja vanavanem“.

Pidu oli meeldejääv. Ilus, avar ja valgusküllane saal lausa kutsus ennast kasutama. Järgmine suurem üritus on meil juba kavandamisel: jõulukohvik detsembris.

Lapsed peaksid kooli

Reedel, 5. oktoobril tähistasid Järva valla õpetajad (neid on kokku 143) Valgehobusemäel õpetajate päeva, mis oli küll mõeldud õuesõppepäevana, kuid vihmasabinad sundisid pedagoogid pärast esimest hoogsat tantsutundi, mida juhendas Aravete keskkooli saksa keele õpetaja Kristiina Ots, tuppä.

Pärast vallavanem Rait Piilhelga klassijuhatajatundi võeti ette tõsisem teema: Eesti laste kehaline aktiivsus pole piisav optimaalse tervise säilitamiseks. Teemat lahkasid Merike Kull ja Maarja Kalma Tartu ülikooli liikumislaborist ja tutvustasid programmi Liikuma Kutsuv Kool.

Lapsed liiguvad vähe, iga neljas 1. klassi laps on ülekaalus või rasvunud, kasvanud on laste vaimse tervise mured, lapsed on kurvameelsed ja masenduses. 5–17aastane laps peaks päevas intensiivselt (nii, et tekiks soojatunne) liikuma vähemalt 60 minutit, aga vaid 24% Eesti 7–13aastastest liigub nii palju. „Miks me sellest räägime? Sest laste loomulik, isetekkeline aktiivsus on vähenenud. Varem sai kooliteel sõpradega suhelda

ja palju nalja. Praegu on teine pilt – lapsevanem sõidutab laste autoga koolitreppi. Varem käidi sügisel klassiga kartuleid võtmas. Praegu istuvad lapsed (aastaajast sõltumata) arvuti taga. Käes on istuv ajastu,“ rääkis Kull.

Et asja parandada, võttis liikumislabor koos sporditeadlastega 2016. aastal kümne kooliga ette pilootprojekti, mille eesmärk on laste ja noorte istumisaega vähendada ja liikumisaktiivsust suurendada. Praeguseks on projektiga liitunud juba 40 kooli, Järvamaalt kahjuks mitte ühtegi. „Sel kümnel koolil on liikumisvõimalused paranenud keskmiselt 90%,“ ütles Kull. Kõige olulisem on, et muutunud on liikumise tähendus – see on loomulik osa koolipäevast.

„Tõuske püsti, kes pidid oma kooliajal vahetunni ajal koridoris jalutama? (tõusid peaaegu kõik õpetajad). Kes vahetunnis jooksid ja said selle eest karistada? (tõusis mõni üksik),“ usutles Kull. „Nüüd on probleem, kui ei jookse. Kuid tuleb panna paika uued reeglid, kus võib liikuda ja joosta. Kui varem oli koolitadi ukse peal valves, et keegi õue ei läheks, siis nüüd saadab ta lapsed õue ja jagab ka vahendeid (palle, reketid), millega seal tegutseda. Lapsed ise tahavad vahetunniks õue.“

Kindel on, et kehaline aktiivsus toetab õpivõimet, tähelepanu, mälu ja keskendumisvõime paranevad. „Liikumine ja õppimine toetavad üksteist, eriti neis ainetes, mis vajavad keskendumist,“ kinnitas Kull ja lisas, et väheneb kooliväsi-

Peetri kool pani lapsed liikuma

Peetri koolis on kasutusele võetud pea kõik põrandapinnad, trepid ja tühjad seinad eesmärgiga lapsed liikuma saada – tervise- ja teadmisterada täieneb pidevalt.

Kooli arendusjuht Getter Klaas tutvustas, et trepi juures saab iga õpilane mõõta oma pikkust, aga fuajees, kus nüüd paikneb raamatukogu, saab mõõta ka oma sammude pikkust sentimeetrites, detsimeetrites või meetrites. Kollase koridori seinale on üles seatud keelepasa, kus saab arendada nii keeleoskust kui ka loomade tundmist: piltide alla saab neljas keeles paigutada loomade nimed.

Hüppejälgi on maas mitmes koridoris, teisel korrusel saab harrastada näiteks konnahüppeid, mis pidi kõige väiksemate jütside seas po-

pulaarne olema. Trepist üles minnes saab aga meelde tuletda viisakusväljendeid.

Klaas ütles, et kõik aineõpetajad andsid raja jaoks häid mõtteid. Praeguseks on paika kleebitud üle kümne mängu ja neid tuleb juurde. „Igal koolivaheajal on plaanis õpetajatega midagi uut teha, et lastel oleks põnev,“ ütles Klaas.

Ka Peetri koolis poolitab koolipäeva sellest õppeaastast tunnipikkune vahetund. „Meil oli pika vahetunni järele vajadus. Sööme teises majas, kuhu minna võtab väiksematel aega. Pärast söömist saavad nad mängida mängutoas, osaleda saab ka kergejõustikutreeningul (lastel on selle tarvis spordirõivad kaasas) või aineõpetajate konsultatsioonides,“ selgitas Klaas. „Lapsed on palju paremas tujus, kui nad saavad päeva keskel aja maha võtta.“

PEETRI
KOOLI

JÕULULAAT

PEETRI RAHVAMAJA SPORDISAAIS

10. DETSEMBRIL

KELL 16.00-18.00

TULE TOETA ETTEVÕTLIKKE
LAPSI JA NOORI!

TÄHELEPANU, MÄLUMÄNGUHUUVILINE!

PANE VALMIS 4-LIIKMELINE VÕISTKOND JA TULE MÄNGIMA!

IMAVERE MÄLUMÄNGUTURNIIR

AJURAGIN

2018/2019

HOOAJA II VOOR

IMAVERE RAHVAMAJAS

reedel, 16. novembril kell 18.30

PÕNEVAD KÜSIMUSED KOOSTAB MÄLUMÄNGUMEISTER

MATI ROOSMAA

Osavõttu 2 eurot
õpilastele tasuta

Kohal on IMAVERE KÕRTS

Koolis rohkem liikuma

Arnika Tegelman

mus ja oluliselt suureneb koolirõõm. Ka on õpetajad öelnud, et liikumistegevused soodustavad tunni töörahu.

Kuidas alustada? Tähtis on kaasamine. „Enne, kui midagi teete, küsige õpilastelt, mida nad tahaksid teha ja milliseid vahendeid vajavad,“ ütles Kull. Lapsed on küsitlustes maininud ronimisseina, turnimisasju, liikuma kutsuvaid vahendeid, aga ka poksikotte ja kange, kus lõuga tõmmata.

Ta tõi näiteks ühe kooli 4. klassi liikumiskava, kus olid kirjas ühised jalgrattamatkad, rulatamised, batuudikeskuse külastus, tunnid õues, matkad, ka hilisõhtune matk. Oma liikumiskava tegid ka sama kooli õpetajad ja juhtkond.

Samuti tuleb kaasata lastevanemad ja nende ideed, rääkida

liikumise vajalikkusest koosolekutel ja foorumites. Näiteks tõi Kull ühe kooli lastevanemate algatuse, kus kodudes vaadati üle oma spordivahendid ja kasutult seisvad toodi laste tarvis kooli. „Ühele vana, teisele uus,“ ütles Kull.

Loomulikult ei saa läbi ka kohalikku omavalitsust kaasaamata. Näiteks tõi Kull Nõo põhikooli toreda algatuse „400 sammu“, kus vanemad ei too lapsi enam koolimaja ette, vaid panevad maha suurde poe parklasse – koolini on sealt astuda täpselt 400 sammu. Teises kohas paneb koolibuss lapsed maha üks peatus enne kooli ja et kooli sammuda igav poleks, saab teel lahendada erinevaid ülesandeid.

Teine võimalus on kasutada liikumiseks vahetunde ja ava-

da lastele liikumiseks võimald. Näiteks Tartu Tamme koolis korraldas õpilasesindus tantsuvahetunnid – näidatud filmilõigult oli näha terve kool saalis tantsu vihtumas.

Kolmanda kooliastme õpilastele korraldavad nad mängujuhikoolitusi, et õpilased saaksid ise koolis mänguvahetunde läbi viia. Kui juba koolis ja kooli hoovis mängimiseks läheb, ei tohiks vatetunnid olla liiga lühikesed, et mängud pooleli ei jääks. Õuevahetundide suur väljakutse on jalanõud.

Loomulikult ei saa kogu koolimajas vahetundides käia üks suur möll. Seepärast soovivad spetsialistid kooli tsoneerida vaikseteks ja mängutsoonideks.

Võiks teha ka aktiivseid ainetunde, kus liikumine oleks õppeprotsessi loomulik osa: lisaks õuesõppele saab kasutusele võtta ka kooli koridorid ja trepid.

Maarja Kalma tutvustas harjutusi, millega saab ka näiteks matemaatikatunde liikuvamaks muuta, ja õpetajates tekitasid need suurt elevust.

Kellel ideed otsa saavad, neile on liikumislabor koostanud hulga õppematerjale, nende koduleheküljel www.liikuma-kutsuvkool.ee on samuti idee-pank ainetundideks, õpikogukond kohtub aga FB leheküljel „Liikuma kutsuv kool“. „Tark ei torma, vaid liigub tempokalt,“ andis Merike Kull nõu.

Liikumine suurendab koolirõõmu

Õpetajate päeval kutsus Järva vallavanem kõiki Järva valla õpetajaid Valgehobusemäele. Päeva oluliseks teemaks oli programmi Liikuma Kutsuv Kool tegevuste tutvustamine. Kõigil meil tuleb teadvustada, et liikumine ei ole ainult kehalise kasvatuse tund. Koolipäeva jooksul on oluline, et liikumistegevuseks oleks lastel nii aeg kui koht ning erinevad võimalused. On hea, kui koolimaja ümbrus võimaldab erinevaid aktiivseid liikumistegevusi. Minimaalne füüsiline koormus on vajalik lapse tervise ja arengu jaoks. Liikuma Kutsuv Kool väidab, et mida paremad on laste oskused ja võimalused koolis liikuda, seda suurem on nende koolirõõm.

Juba alates eelmisest õppeaastast on Ambla kooli

õpilastel võimalus koolipäeva sees pikal vahetunnil viibida õues. Koolil on mõnus pargiala, meil on oma pisike mägi, täismõõtmistes staadion, kaks pallimänguväljakut ning võimalus mängida *discgolf* i. Kooli parki oleme soetanud erinevaid

atraktsioone, et toetada laste liikumistahet. Sel sügisel täienes tänu LEADERi programmile ka ronilate ala. Näeme, et enamik lapsi vee-dab väga hea meelega aega värskes õhus, ning loodame, et liikumine toob tõesti koolirõõmu.

Tähtsaim on lapse heaolu

ENEKEN SAVI

lastekaitse peaspetsialist

Vanasõna ütleb, et väiksed lapsed, väiksed mured, suured lapsed, suured mured. Lastekaitsetöötaja jaoks ei ole vahet, kas laps on suur või väike, kas mure on suur või väike, meie jaoks on iga laps unikaalne ja oluline.

Arusaam lapse heaolust ja õigustest on läbi ajaloo muutunud. Näiteks keskajal ei räägitud lapsepõlvest, tänapäeva mõistes olid lapsed siis hooletusse jäetud. 18. sajandil hakati rääkima lastest kui sotsiaalsest grupist, kes alles areneb ja on „meie tulevik“. Alles 20. sajandil hakati rääkima lapsest kui indiviidist, kellel on õigused, ja kuna lapsel endal puudub võimalus oma huvide ja õiguste eest seista (nn piiratud teovõime), reguleeriti see erinevate õigusaktidega.

Laps on isik tema sünnihetkest kuni 18-aastaseks saamiseni. Lastekaitse alusdokumendiks on eelkõige ÜRO lapse õiguste konventsioon ja selle lisaprotokollid. Lisaks paljud rahvusvahelised ja riigisisised õigusaktid, resolutsioonid, arengukavad ja muud dokumendid, mis tagavad lapse õiguste kaitse valdkondade üleselt, sisaldades lapse nii poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid kui ka kultuurilisi põhiõigusi ja -vabadusi.

Lapse heaolu tuleb tagada nii füüsilisi, tervislikke, psühholoogilisi, emotsionaalseid, sotsiaalseid, kognitiivseid, hariduslikke kui ka majanduslikke aspekte silmas pidades. Lapse heaolu näitab ka, kui tal on võimalus avaldada oma arvamust ja olla kaasatud otsustusprotsessidesse, olla kaitstud igasuguse vägivalla ja hooletusse jätmise eest.

Kuigi seadusest tulenevalt on lapse nii füüsiline kui ka psüühiline karistamine keelatud, leidub vanemaid, kes püüavad lapsi „õigele teele“ suunata vägivallaga. Olgu see siis vitsa või rihmaga löömine, löömisega ähvardamine, tutistamine jne. Loomulikult tekib

küsimus, et kui karistada ei tohi, kuidas neid siis kasvatada. Last ja noorte puhul räägime mõjutusmeetmetest, mitte karistusest. Last ja noort saab tõepoolest mõjutada ilma vägivallata. Need vanemad, kes on ise lapsepõlves kogenud füüsilist karistust, võiksid meelde tuletada, milliseid emotsioone see tekitab. Tõenäoliselt viha, trotsi, alandust. Eriti tugeva psüühilise trauma tekitab teismelise füüsiline karistamine. Siinkohal soovitus kõigile, kui mõni olukord või inimene, väljaütlemine või miski muu teid vihastab – hingake mõned korrad sügavalt sisse-välja ja siis reageerige.

Lapse arengu ja kasvu loomulikuks keskkonnaks on perekond. Esmane vastutus lapse õiguste ja heaolu tagamise eest on lapsevanemal või last kasvataval isikul. Tulenevalt põhiseadusest on perekond püha ja puutumatu. Riigi ja kohaliku omavalitsuse ülesanne on eelkõige toetada lapsevanemat või last kasvatavat isikut lapse õiguste ja heaolu tagamisel. Kõigi otsuste puhul, mis võivad mõjutada last, tuleb selgitada välja lapse huvid, lähtuda otsuse tegemisel nendest ning hinnata otsuse mõju lapse õigustele ja heaolule.

Lapse eest hoolitsemisel ja lapse kasvatamisel peavad last kasvatav isik ja lapsega töötav isik lapse vanust ja arengutaset arvestades:

- 1) arutama lapsega hooldus- ja kasvatusküsimusi, arvestades lapse võimete ja vajaduste suurenemisega iseseisvalt ja vastutusvõimeliselt tegutseda;
- 2) juhendama ja suunama last iseseisvalt tegutsema;
- 3) selgitama lapsele, kuidas hoida oma tervist ja ennast arendada ning kuidas vähendada riske ja ennetada ohtu.

Kui laps vajab abi, on last kasvatav isik ja lapsega töötav isik kohustatud otsima abi ja vajaduse korral tegema koostööd lastekaitsetöötaja või teiste lapsega töötavate isikutega. Lastekaitsetöötaja poole võib pöörduda iga lapsevanem ja loomulikult

ka laps ise. Selleks ei pea ootama, et probleemid kasvaksid üle pea, lastekaitse üks eesmärk on ka probleeme ennetada.

Lastekaitseesadus eristab kahte seisundit: abivajav ja hädaohus olev laps. Abivajav laps on laps, kelle heaolu on ohustatud või kelle puhul on tekkinud kahtlus tema väärkohtlemise, hooletusse jätmise või muu lapse õigusi rikkuva olukorra suhtes, ja laps, kelle käitumine ohustab tema enda või teiste isikute heaolu. Kohustus abivajavast lapsest teatada on kõigil, kellel on olemas teave abivajavast lapsest. Abivajavast lapsest tuleb viivitamata teatada kohalikule omavalitsusele või lasteabitelefoni 116 111. Lapse heaolu ei ohusta mitte alati väline tegur, vaid tihtipeale on laps ohtlik iseendale, olgu selleks siis sõltuvust tekitavate ainete kasutamine, agressiivne käitumine, ohutusreeglite eiramine jne. Ka sellisel juhul on igal kodanikul kohustus abivajavast lapsest teatada.

Hädaohus on laps, kes on oma elu või tervist ohustavas olukorras, ja laps, kelle käitumine ohustab tema enda või teiste isikute elu või tervist. Kohustus hädaohus olevast lapsest teatada on kõigil, kellel on olemas teave hädaohus olevast lapsest. Hädaohus olevast lapsest tuleb viivitamata teatada hädaabinumbri 112.

Kuigi pikka aega on lastekaitsetöötaja kuvand olnud negatiivse varjundiga, ei ole meie põhitöö last perest eraldada. Muredeskaala, millega võib lastekaitsetöötaja poole pöörduda, on väga lai, alates murest hariduse, tervise, käitumise ja erivajaduste pärast, lõpetades peresuhetega. Lastekaitsetöötaja aitab leida abi või suunab spetsialistide juurde.

Järva vallavalitsuse sotsiaalosakonnas töötab kaks lastekaitsetöötajat: lastekaitse peaspetsialist Eneken Savi (tel 5329 2756, e-post: Eneken.Savi@jarva.ee) ja lastekaitse spetsialist Lille Tammik (tel 522 3186, e-post: Lille.Tammik@jarva.ee).

Tänutäheks pink Arvole!

Kallis Koigi kooli vilistlane, lapsevanem, töötaja, õpilane ja kõik teised, keda järgnev info puudutab!

Koigi kooli lapsevanemad ja kooli vilistlased on erinevates seltskondades arutanud, kuidas avaldada tänu meie kauaaegsele, nüüd juba endisele direktorile Arvo Kangasele. On jõutud mõteteni, et kooli aias või mõisa pargis võiks avada talle tänutäheks nimelise pingi. Kooli personal võttis sõnasabast kinni ja asus tegutsema. Läbirääkimisi on peetud muinsuskaitsega, kelle jah-sõna on olemas. Leiti ka pingi valmistaja. Me ei tea küll täpselt, kui palju maksavad pink ja sellele paigaldatav nimeplaat, kuid alustame kusagilt.

Kui Sa soovid toetada pingi ja plaadi valmimist, siis ootame Sinu annetust Järva vallavalitsuse järgnevatele arveldusarvetele:

SEB Pank EE211010702000622006,

Swedbank EE222200001120105842.

Selgitusse tuleb kindlasti märkida „Koigi kool – pink Arvole“.

Hiljemalt märtsi lõpus alustame ettevalmistustöid: laseme valmistada sobiliku pingi, plaadi pingile ja valime sobiliku kuupäeva pingi avamiseks, kuhu ootame ka kõiki annetajaid.

Ette tänades

Koigi kool

Imaverre plaanitakse aktiivsusparki

22. oktoobril tutvustas MTÜ Teeotsa Talu asutaja Tanel Teas imaverelastele ühingu plaani võtta tasuta kasutusele Imavere külas Imavere-Viljandi maantee ääres asuv vallale kuuluv Järvare Kooli maaüksus, et luua sinna kogukonnale aktiivsuspark.

Teas selgitas, et talvisel ajal vana suusarada korrastatakse ja luuakse võimalus nii kooliperel kui ka kõigil teistel suusatada. Suvisel ajal on plaan kinnistut kasutada krossirajana ja selle kõrval paralleelselt ka maastikujalgrattarajana. „Kinnistu keskel asuvasse metsa soovime rajada paintball'i-väljaku, maaüksusel leidub ruumi rajada veel skate park, minigolfväljak ja discgolf'i-rada. Talvel pakuvad Viljandi maantee äärse alaga paiknevad mäenõlvad võimalust kelgutada. Nõlvade all olevale rohumaaale saame rajada uisuväljaku,“ tutvustas Teas plaane.

Inimestele tegi muret plaan metsa korrastada, sest see metsatukk hoiab kinni saeveski poolt tuleva müra ja saepuru.

Jüri Ellram ütles, et mets on kohati läbimatu padrik, paju-

võsa, mille seisu võiks hinnata mõni spetsialist. „Täna on see metsamaa ja kui sealt puid maha võtta, tuleb ka asemele istutada. Saepuru hoiavad kõige paremini kinni okaspuud. Mägede efekt oleks suurem, kui need oleks veel rohkem majade pool,“ arvas Ellram.

Volikogu eelarve- ja majanduskomisjoni esimees Eve Okas ütles, et plaan tundub uhke ja hea, aga tekitab ka küsimusi – kust tuleb raha, et seda kõike teha. „Teisalt, üritame arendada Saare-Kuusiku puhkeala – kas te pole mõelnud, et mõned tegevused, näiteks uisuväljak, sobiksid paremini sinna, sest seal on olemas asfaltplats,“ küsis Okas. „Veel üks küsimus on krossiraja kohta – kas kolite senisest kohast ära? Teie ühingust ei ela vist ühtegi inimest Tuljaku teel – krossiraja müra jõuab ennekoike sinna. Ja see teeb inimestele muret.“

Teas ütles, et Stora Ensoga on kokkulepe, et nad võivad senist krossirada kasutada ja ei pea uude kohta kolima.

Gilmar Krzivets ei pelga

ARNIKA TEGELMANN

Paar aastakümnet ehitusettevõtjana leiba teeninud, nüüd Järva vallavalitsuse ehituse peaspetsialist Gilmar Krzivets ei salli rumalaid ametnikke, kes inimeste aega ja raha raiskavad, ning peab oma elus tähtsaks mammona asemel põnevaid elamusi koguda.

Gilmar aimab, et tema perekonnanimi võiks olla pärit Poolast – tema teada on seal vähemalt viis Krzivetsi-nimelist küla. Isaisa sündis juba Eestis Rakveres, kuid teadaolevalt oli tema isa hoopis Leedus naha-kaupmees, kes tuli elama Eestisse – sellest oskas omal ajal rääkida vanaema. „Eks see nimi üks nuhtlus ole. Kui nime küsitakse, hakkab tavaliselt ise tähthaaval ütlema. Isale oli see nimi nii tähtis, aga tema oli lihtne tööline. Kui aga töötad sellisel kohal, kus sinu poole palju pöördutakse ja suheldakse, on keeruline,“ tunnistab ta.

Kust tema huvi ehituse vastu alguse sai, Gilmar ei mäletagi. Koolivaheaegadel käis ta ehitustel abitööliseks ja pärast Põltsamaa keskkooli lõpetamist läks TPI-sse ehitust õppima. Aga mitte seepärast, et koolivaheaegad ehitustel oleks jätnud sügava mulje, vaid valiku otustasid sisseastumiseksamid: kaks matemaatikat (kirjalik ja suuline) ning füüsika – reaalsel talle sobisid. Kõrgkooli suved möödusid loomulikult EÜE-s ja mustades rühmades ehitades. Kuid EÜE-nostalgiat Gilmar ei põe ja eriliseks ehitajaks end ei pea – kõrgkool andis inseneridiplomi. Ta suunati tööle Viljandi Teedevalitsusse, kus töötas aasta. Siis sai temast Kesk-Eesti restaureerimisvalitsuse töödejuhataja. Kesk-Eesti alla kuulusid Viljandi, Põltsamaa ja Paide osakond (muide, Paide osakonda juhatas Gilmar praegune lauanaaber, valla ehitusspetsialist Tiit Schvede).

Alguses töötas ta Viljandis, siis läks aga tagasi kodulinna Põltsamaale, sest seal anti korter vastvalminud majja. „Ega restaureerimisvalitsust kauaks jätkunud. Aastal 1992 tegin oma ehitusfirma. Tegime kõiki töid.

Näiteks olime aastaid Weckmani ametlik katusepanija. Muide, samas korteris elan praegugi,“ ütleb Gilmar ja tunnistab, et on mugav ja laisk inimene ning et firmas olid spetsialistid omast käest võtta, pole ta ise eriti midagi ehitanud, ainult väiksemaid remonte teinud.

Ametnikuks sattus Gilmar juhuslikult. Tegi Imavere Kodutare ehitusel omanikujärelevalvet ja Imavere vallavanem Jüri Ellram kutsus teda osalise koormusega valla ehitusspetsialistiks. Kui vallad ühinesid, tuli talle mõneti üllatusenagi ettepanek Järva valla ehituspoolt juhtima asuda. „Selgus, et teistes valdades selliseid erialaspetsialiste polnudki, kui Andres Teppan (Järva valla tollane abivallavanem – toim) mulle seda tööd pakkus,“ ütles Gilmar. Nende teed ristusid juba aastal 2005, kui Andres ehitas Põltsamaal raamatukogu juurdeehitust ja Gilmar tegi seal ehitusjärelevalvet. (Muide, Gilmar on ka Põltsamaa vallavolikogu liige.)

Kõige keerulisem on ametnikutöö juures paberimajandus, kuid ta ei lase sel üle pea kasvada. „Olen tulnud eraettevõtlusest, kus tuleb asjad lihtsalt ära teha. Teen tööd ka öhtul kell 11, kui vaja – mulle meeldib siis tööd teha, hea ja vaikne,“ ütleb ta. Oma tugevuseks hindabki Gilmar just seda, et on ehitusettevõtja. „Ma oskan küsida ja ehitajad mind alt ei tõmba,“ ütleb ta.

Kokkupuuted omavalitsustega teistes maakondades on näidanud selle ala ametnike ebapädevust. „Mõni ametnik on nii tume, et halb hakkab. Inimestele tehakse liiga. Näiteks Jõgeva maakonna ühes omavalitsuses olid korrusmaja juures riigi maal aiamaad. Üks inimene oli sellele pannud püsti alla 20-ruutmeetrise istumiskoha, eest avatud varjualuse, kus grillida. Vahepeal tekkis võimalus riigi maad erastada, kui sul on maa peal mingi ehitus. Ta hakkas seda asja ajama. Läks vallavalitsusse, kus öeldi, et see on ebaseaduslik hoone – tuleb teha projekt. Inimene lasi projekti teha. Mina pidin tegema auditi, et ehitus on kõlblik ja ohutu. Inimene maksis nii projekti kui ka auditi eest ja veel 500 eurot trahvi omavalitsuse ehitise eest. See putka ei maksnudki tal nii palju, kui ta sellele kõigele raha kulutas. Te-

Meie mitmekülgne Gilmar on jälle jõudnud... Põltsamaa raamatukogus avatud Gilmari maskikogu näitus "Eripalgeline maailm".

Tais tiigrite varjupaigas.

gelikult oleks pidanud ametnik tole putka lihtsalt registrisse kandma, aga ta kooris sellelt vaeselt kodanikult seitse naha. Sellise alla 20-ruutmeetrise madala ehitise jaoks pole luba vaja,“ räägib Gilmar. „Või Jõgeva linnas juhtus, et viilkatusega maja vintskappi ehitati pikemaks ehk ühest küljest katuse lõpuni – ülemise korruse toale lisandus kõige enam viis ruutmeetrit. Elektrijuhtmeid sinna ei veetud, korstent ei ehitatud – pistikukohad ja korsten olid selles ruumis juba olemas. Ametnik nõudis aga nii elektri kui päästeameti auditit. Mõistlik pole inimesele sekeldusi ega rahalisi kulutusi kaela tuua.“

Järva vallas sellist muret pole, sest nii Gilmar kui ka Tiit on olnud tegevehitajad ja inimesed saavad hüva nõu ja kõik vajalikud load ruttu. „Koolitustel on öeldud, et kui Tallinnas saad alla kuue kuu mingi loa, lõhnab see korruptsiooni järele,“ lisab Gilmar. Tema meelest peavad aga asjad käima mõistlikult, kiiresti ja ladusalt, et inimene ei pea ka asjatult raha ja aega kulutama.

„Tulusam oli eraettevõtja ol-

la,“ võrdleb Gilmar, kuigi pingelistel aegadel kulus ka närvi rohkem, sest ettevõtja peab inimestele töö tagama ja palgapäeval palka maksma. Suur ehitamine lõppes aastal 2012. „Väikesel tegijal pole lõbus. Kui talvel tööd pole, mida sa töötajatega teed? Vanasti mehed istusid kodus, talvel anti puhkust, aga nüüd ütleb töötaja, et ta ei taha talvel puhkust – tahab suvel.“

Gilmar ütleb, et mingid asjad elus on saavutatud, pole vaja enam rabeleda. „Mu kolmetoaline korter on korralikult ära remonditud. See, miks ma oma majas ei ela, on prioriteetide küsimus – mulle on meeldinud midagi muud teha,“ ütleb Gilmar. Tema vaba aeg ja raha kulub sukeldumisele, reisimisele ja fotograafiale – pilte teeb ta nii maa peal kui ka vee all. „Tuttavad ikka ütlevad, et no jah, sul seda raha ikka on – saad reisimas käia. Küsin siis vastu, et vaata oma maja – palju sa sinna sisse oled pannud? Aga mina elan korteris. Mul pole selliseid kulusid.“

„Ei maksa igat asja näppida,“ vastab Gilmar, kui pärin, kust

11. detsembril kell 19.00
Piret Jaaks
Koeru kultuurimajas
Öökuninganna
Peaosas Helgi Sallo
Teistes osades Roland Laos, Raivo Mets / Eero Spriit / Allan Kress
Lavastaja Eero Spriit
Kunstnik Jaak Vaus

VANA BASKINI TEATER Esietendus 17.02.2018 Salmel Kultuurikeskus

Pilet 16€; pensionär, õpilane, üliõpilane 14€
Piletid müügil Koeru kultuurimajas, telef 3854 364 ja Piletilevis

a ka haiga tõtt vaadata

on pärist tema sukeldumishuvi. „Aasta oli 1999, kui läksin Taisse. Vaatasin mingit reklaami, et tehakse proovisukeldumisi. Mõtlesin, et lähen vaatan, mis asi see on. Ja nii ma vaatangi. Siia maani. Alates 2006. aastast õpetan ise inimesi sukelduma, 300 inimese ringis on käinud minu juures kursustel. Sukelduma õppida saab ükskõik kus, kasvõi siinsamas laua taga. Kursus koosneb kolmest osast: teooria, basseini (käime Tartus Auras) ja avavesi.“

Küsimusele, kus on olnud kõige ilusam sukelduda, ei oska Gilmar vastata. „Emotsioone on igal pool. Näiteks mõni tohutult äge vrakk, nagu muuseum. Või reisilaev 30 meetri sügavusel mere põhjas, mis kurseeris Egiptuse ja Saudi-Araabia vahet ja viis inimesi sinna tööle – autod olid pardal ja inimeste kohvrid-kotid laiali. Või ilusad korallid. Või igasugu elukad, keda kohtad,“ ütleb Gilmar. Haiga on ta kohtunud. „Milleks muidu sinna vette minna? Kui oled haid näinud, on sukeldumine korda läinud. Hollywoodi filmides on haid kurjad, muidu ujuvad eest ära, kui tahad neid pildi peale saada.

Tiigerhaile olen otsa vaadanud umbes paari meetri kauguselt. Lõuna-Aafrika rannikul loobiti raipeid vette, et haisid ligi meelitada. Lõpuks vesi kihahaidest, möll käis.“

Muidugi haid ka ründavad, aga enamasti jäävad jäsme-test ilma surfarid. Miks? „Surfar on laua peal ja ujub, käed-jalad üle laua serva. Hai vaatab alt – hüljes. Ujub ligi, teeb krõmps, sülitab plastikutükid suust välja ja ujub minema, ise omaette kirudes – jälle sain tõmmata.“

Nägemata on veel palju. „Mul on kodus seinal maailma kaart, kus külastatud riikidelt saab kullavärvi maha kraapida. Kui seda vaatan, siis on veel käia palju. Aga sellist sihti ma endale ei sea, et sel aastal tahaks sinna või teise riiki minna, reisibüroodega ma ei reisi. Olen seljakotirändur, pakin kaasa lühikesed püksid, paar T-särki ja oma sukeldumisvarustuse – kalipso, lestad. Kui tuleb mõni sooduspakkumine, ostan lihtsalt pileti ära. Näiteks Tallinnast Hongkongi edasi-tagasi maksis lennupilet 300 eurot, ostsin kohe ära ja alles siis hakkasin vaatama, mis edasi saab. Otse

all on Filipiinid – selge, siis tuleb sinna minna. Samuti leidsin soodsad piletid Uus-Meremaa-le – see on koht, kuhu tahaks kindlasti tagasi.“

Ka Eesti meredes on, mida vaadata. Kaks korda on tema pildid Vilsandi hüljestest ära märgitud ka Eesti Looduse fotokonkursil.

Selle kuu keskepaigas sõidab Gilmar sukelduma Maldividele ja kinnitab, et seal pole midagi muud teha. „Need näevad välja küll kui paradisisaared, kuid teha pole seal peale päikese võtmise midagi. Minu jaoks oleks see kui vangla – 200 sammu üht- ja 200 sammu teistpidi, igal pool on vesi vastas. Pluss seal olla on nii kallis. Mina tahaks minna kuhugi külla, kuhu igaüks ei satu, ja näha, kuidas inimesed elavad. Kunagi Laoses sattusin külapeole, juhuslikult ja üksinda. Istusin kohalikus baaris, kohalikud tulid rääkima ja kutsusid peole. Miks ka mitte? Sõitsime paarkümmend minutit linnast välja. Siis võttis küll kõhedaks, et kuidas ma tagasi saan. Kohalikud olid mulle rinnuni, olin peol tähtis külaline ja need, kes mu kohale tõid, ka tehtud mehed. Ja kui pidu

läbi sai, sõidutati mind ilusasti linna hotelli juurde tagasi.“

Ohtlikke olukordi pole tal reisisid ette tulnud. „Kord sõitsime Lõuna-Aafrika vabariigis neljakesi rendiautoga ringi. Auto läks mingi asustatud punkti lähedal katki. Helistasime rendifirmasse, et nüüd on selline lugu, ja sealt lubati paari tunniga uus auto saata. Mõtlesime, et mis me ikka autos istume – kolame ja vaatame ümbruskonda. Hakkasime juba astuma, kui üks džiiip pidas kõrval kinni, valge mees sees. Küsis, mis teete siin? Segi peast – ruttu minu autosse,“ pajatab Gilmar. „Ta selgitas, et poole tunni pärast poleks meil olnud asju ja võibolla meid endidki elus, kui oleksime hakanud seal lihtsalt kolama, sest valgete ja mustanahaliste suhted pole head. Valged elavad okstraadiga piiratud kõrgete tarade taga, kus on elekter sees.“

Äge olukord oli ka selle aasta jaanuaris Etioopias. „Viidi ühte külla tseremooniale, sõit kestis ligi tunni. Enne tolle hõimu aladele jõudmist tuli autosse üks püssimees, sest muidu ei saavat – hommikuti veel vaiksed ja rahulikud mehed pidid pealelõunal kõik juba purjus olema ja automaate täristama.“

Lisaks ühele vesisele hobile on Gilmaril veel kaks, kuid veidi kangema kraadiga hobi: ta kuulub nii Põltsamaa õllekui ka viskiklubisse. Klubid käivad koos kord kuus ja kui keegi kusagil kaugel maal käib, toob ta sealt kaasa ka jooki, mida siis koos degusteeritakse ja hinnatakse. Gilmar teab öelda, et kõige paremat õlut tehakse siiski õllemaades Tšehhis ja Saksamaal. „Eestis on käsitööõllesid nii palju, et võtab silme eest kirjuks. Paljud üritavad õllele lisada erinevaid maitseid, tehakse mingit kirsioõlut,“ arvustab ta. „Õlu olgu õlu ja kirisimahl olgu kirsimahl. Ainus maitse olgu humalamaitse, mulle meeldivad hästi humalased õlled.“

Viski ja õlu on omavahel tihedalt seotud. „Piltlikult öeldes on viski õlle järgmine etapp. Paljud inimesed ei arva viskist midagi, aga nad pole lihtsalt head viskit proovinud,“ kinnitab Gilmar ja lisab, et head viskit tehakse ikka Šotimaal ja Iirimaal. „Maitsesime klubis hiljuti üht Prantsuse viskit, mis kõlab väga kummaliselt, aga ka see oli väga hea.“

Keskkonnajaamad Järva vallas

Aravete keskkonnajaam
Asukoht: **Lasteaia tn, Aravete**
Avatud: **N 17–19**
Sinine ja kollane konteiner on kättesaadav iga päev.
TASUTA saab ära anda:
Paberi- ja papijäätmed (sinine konteiner)
Segapakendijäätmed (kollane konteiner)
Ohtlikud jäätmad
Imavere keskkonnajaam
Asukoht: **Soojuse tee 1, Imavere**
Avatud: **N ja R 12–14 ja L 10–14**
Töövälisel ajal kokkuleppeliselt keskkonnajaama valvuriga (**Vallo Must**, 5550 4178).
Sinine ja kollane konteiner on kättesaadav iga päev.
TASUTA saab ära anda:
Paberi- ja papijäätmad (sinine konteiner)
Segapakendijäätmad (kollane konteiner)
Elektroonika (külmikud, televiisorid, monitorid jne)
Vanarehvid
Tekstiilijäätmad (vaibad, kardinad, riided jms)
Suurjäätmad (mööbel)
Aknaklaas
Ohtlikud jäätmad
NB! Aia- ja haljastusjäätmad on võimalik eramaja omanikel kompostida oma kinnistul ning kortermaja elanikel vastavalt vallavalitsusega sõlmitud lepingutes määratud aiamaatükkidel korrapärastes aunades.
Järva-Jaani keskkonnajaam
Asukoht: **Kase tn 5, Järva-Jaani**
Avatud: **L 10–13**
Töövälisel ajal kokkuleppeliselt **Järva-Jaani Teenus OÜ juhatajaga** tel 503 3515.
Paberi- ja papijäätmete ning segapakendi konteinerid asuvad keskkonnajaama ees.
TASUTA saab ära anda:
Ohtlikud jäätmad
Elektri- ja elektroonikajäätmad (telerid, pliidiid, külmikud, köögiseadmed jne)
Suurjäätmad (mööbel)
Vanarehvid
Peetri keskkonnajaam
Asukoht: **Kesktee 5, Peetri alevik**

Avatud: **E–N 9–16 ja R 9–12**
Ohtlikute jäätmete konteineri võtme saab Kareda teeninduspunktist. Info tel 384 9020.
Paberi- ja papijäätmete ning segapakendi konteinerid asuvad keskkonnajaama ees.
TASUTA saab ära anda:
Segapakendijäätmad
Paberi- ja papijäätmad
Elektroonikajäätmad
Ohtlikud jäätmad
Suurjäätmad (mööbel)
Koeru keskkonnajaam
Asukoht: **Tuule tee 1, Koeru**
Avatud: **K 12–16 ja L 10–14**
Muudel aegadel kokkuleppida keskkonnajaama valvuriga (Jüri Rajapu, 552 1089).
TASUTA saab ära anda:
Vanapaberi- ja papijäätmad
Pakendijäätmad
Ohtlikud jäätmad
Elektri- ja elektroonikajäätmad
Suurjäätmad (mööbel)
Koigi keskkonnajaam
Asukoht: **Roheline 10, Võimla kinnistu, Koigi**
Avatud esimesel ja kolmandal nädalal: **T 7.30–10, K 10–12, R 7.30–10, L 10–13**
Avatud teisel ja neljandal nädalal: **T 7.30–10, K 10–15, R 7.30–10, L SULETUD**
Töövälisel ajal kokkuleppeliselt keskkonnajaama töötajaga (**Rita Alliksoo**, 5390 5550).
TASUTA saab ära anda:
Korterelamute juures, söökla läheduses:
·Vanapaberi- ja papijäätmad
·Pakendijäätmad
·Aknaklaas (ainult söökla läheduses), ainult lehtklaas! (ei sobi pakett-, värviline, jää- ja autoklaasid)
Katlamaja hoovis:
·Ohtlikud jäätmad
·Elektri- ja elektroonikajäätmad
Jäätmemaja:
·Suurjäätmad (mööbel)
Keskkonnajaamad ei võta vastu olmejäätmad, ehitusjäätmad ja vana sanitaartechnikat (kraanikausid, WC-potid) jms. Need tuleb igal inimesel ise viia Väätša Prügilas, Roovere küla, Türi vald 72805 Järvamaa, tel 384 0111, <http://www.prygila.ee/>, mis on avatud 24 tundi päevas.

Edukas õpilane tegeleb natuke kõigega

ARNIKA TEGELMANN

Oktoobri keskpaigas Helmi Tohvelmani nimelise Järvamaa maakoolide eduka õpilase preemia pälvinud Albu põhikooli üheksandik Kaarin Rannu ütleb enesekriitiliselt, et oskab kõike natuke ja pole milleski väga hea. Veel.

Kaarin tuleb klassist välja veidi kurva näoga – parasjagu oli bioloogiatund ja õpetaja rääkis veresoontest. See oli huvitav. Tema kõige lemmikum aine on siiski matemaatika. „Olen ratsionaalne inimene. Tahan, et oleks kindlad reeglid ja ei peaks ise palju mõtlema,“ põhjendab ta ja lisab, et kirjandus tema jaoks nii huvitav pole. Aga ise ta päevaplaani järgi ei ela, oma tubagi on sassis ja erinevaid huvisid palju. Näiteks näitlemine – va-

rem unistas ta näitlejakutsest, aga seal tundub olevat suur konkurents. „Nüüd mõtlen ratsionaalsemalt, et valida tuleb eriala, kus teeniks suuremat palka,“ ütleb ta. Temast võiks saada näiteks psühholoog või psühhiaater, kuigi ta räägib oma muredest pigem teistele, kui on ise hea kuulaja. Kuid teisi aidata talle meeldib.

Kaarin ütleb tunnustavalt, et Albu põhikool pakub palju võimalusi erinevate asjadega tegeleda. „Mina olen käinud kunstiringis. Mulle meeldis, aga ma pole selles väga hea. Klaverit olen õppinud ning väikekan-nelt ja flööti õppida on lausa kohustuslik – mängime neid muusikatundides, ukulelet ka,“ räägib ta.

Pärast tunde vurab Kaarin bussiga Paidesse, et Enriko Pedaksalu juhendamisel JJ-Street Paide tantsukoolis hiphoppi vihtuda. Ta oleks tahtnud kaasa lüüa ka sügisel Paide teatri näitlejate eestvedamisel alustanud noorte teatristuudios, aga ei leid-

nud selleks aega. Ehk järgmisel aastal.

Kodus ta õppimisele palju aega ei pühenda, maksimaalselt tunni, tavaliselt paarikümne minuti ringis. „Koduseid töid ei anta palju, küllap sõltub neile kulutatav aeg inimesest,“ lausub ta.

Kuni seitsmenda klassini oli Kaarin puhas viieline, aga seitsmenda ja kaheksanda klassi lõputunnistusele lipsas sisse ka paar nelja. Mis ainetes, Kaarin enam ei mäletagi. Oma kooli on ta esindanud ka aineolümpiaadidel, kõige edukamalt matemaatikas: kuuendas klassis tõi ta maakonnavoorest koju esikoha, pärast seda on jäänud kolmandaks ja jagama 4.-6. kohta. Eesti keele ja ajaloo tundmises pole ta nii edukas olnud. „Ajalugu pole minu teema, pigem huvitab mind lähiajalugu,“ põhjendab ta.

Klassijuhataja, ühtlasi ka muusikaõpetaja Kaja Kraav (Kaja iseloomustab Kaarinit kui sõbralikku ja abivalmis neiut, kellest on suur tugi ürituste korraldamisel ka õpetajale) on õpi-

lastest kokku pannud ansambli, millega esinemisi jagub. „Kuna meid on nii vähe (minu klassis on vaid neli õpilast), saadetakse viielised alati võistlema. Oleme osalenud ka robotikavõistlustel, juhendaja käib Raplast ja et see on kaugel, saame temaga kokku laagrites, näiteks jõuluvaheajal. See on huvitav, aga programmeerimises pole ma veel tugev,“ tunnustab ta. „Oskan kõike, aga natukene. Ma pole milleski väga hea.“

Kaarini teada esitas ta preemia kool. Miks ta aga parimaks osutus, ei oska ta öelda. „Olin kindel, et ei võida. Mõtlesin, et küllap keegi Väätsa koolist,“ tunnustab Kaarin.

Mida ta auhinnaraha, 100 euroga peale hakkab („Ma isegi ei tea, kas olen selle juba kätte saanud?“), ta veel ei tea. Ilmselt hoiab alles juhuks, kui tuleb mõni hea idee. Praegu seda veel pole. Küll teab ta kindlalt, et jätkab järgmisel aastal õpinguid Paide riigigümnaasiumis, millest on kuulnud palju head.

Kaarin mõõdab oma kooli treppe juba üheksandat aastat.

17. novembril kell 16.00
Järva - Jaani Kultuurimajas

Lehtse Kammerkoori kontsert

Kavas Gustav Ernesaksa looming ja advendimuusika

Kontsert on tasuta

Karinu külamajas
16. detsembril
kell 10-15

X Käsitöö- ja väiketootjate jõululaat

Kell 12
Viru-Nigula Rahvamuusikud

Avatud kohvik
Heategevuslik annetuskast suurperedele

KORRALDAJAD:
Järva maaniste ühendus MTÜ
Karinu külaselts KARAME MTÜ
Info: tel. 5649 0522

LEADER ESTONIA

Jõulupidid
14. detsembril kell 20
Aravete kultuurimajas

ansambliga

ESTI MEES

Laudade broneerimine
kell 12-16
telefonil
383 2245

Oma laua katab igaüks ise

Pilet 5€

Lapsed hoiavad noorena

ARNIKA TEGELMANN

Õile Kalme töötab õpetajana aastast 1969 ehk praegune kooliaasta on talle viiekümnes. „Ma pole elus kunagi mõelnud, et võiksin mingil teisel alal töötada, kuigi ema tahtis, et minust saaks raamatupidaja,“ lausub Õile. „Ja kui minu käest küsitakse, et kui saaksin uuesti alustada, mida siis teeksin, vastan, et valiksin täpselt sama tee.“

Õile ütleb, et lapsed on ikka lapsed, kuid rohkem on õpiraskustega lapsi ja neid, kes vajavad tuge. Miks? „Iga sellise arenguhälbega lapse taga on pere, selles olevad probleemid ja meie praegune ühiskond. Kindlasti on üks põhjus, et vanematel on laste jaoks vähe aega.“

50 aastat on just lapsed Õilet koolitöö küljes ja noorena hoidnud. „Töötan eriklassi lastega, kes vajavad erilist hoolt ja ka erilist lähenemist. Käisin enne seda pikal kursusel õppimas, kuidas töötada hariduslike erivajadustega lastega. Mind huvitas see, kuidas ja mil määral see erineb tavapärasest klassist ja kuidas neid lapsi aidata,“ räägib Õile. „Minu klassis on kuus last, üks neljandas ja teised viendas klassis (alustasin nendega esimesest klassist). Kahe klassiga töötamine raskendab õpetamist. Nad õpivad põhikooli programmi järgi, on veidi püsimatud ja miinus ongi see, et ma pean end jagama kahe klassi vahel. Tänapäeval ei peaks lapsed enam liitklassides õppima.“

Tulemused on sellegipoolest head – kõik lapsed lõpetasid klassi ja keegi ei jäänud suvetööle. „Minu õpetamisel on põhimõte, et pean suutma klassis teha aine nii arusaadavaks, et laps oskab seda vähemalt rahuldaval tasemel. Kui ta õpib pikapäevarühmas või kodus juurde, siis saab hea tulemuse ja kui töötab veel eraldi ning pere aitab kaasa, siis saab väga-väga hea tulemuse. Kui ma näen, et laps ei suuda rahuldavat taset saavutada, siis tuleb temaga eraldi tööd teha.“

„Kui laps ei taha üht või teist ainet õppida, tuleb see talle huvitavaks teha,“ teab Õile öelda. „Lapsele meeldib tegelikult kõike teha, aga ta ei taha teha seda siis, kui ta ei oska. Kui ta hakkab oskama, siis ole ainult mees ja anna ülesandeid kätte. Sa pead talle suutma õppetüki selgeks teha. Ja muidugi kiitma. Aga tunnustama peab asja eest – lapsed tunnevad ära, kui see on võlts.“

Õilel endal on kolm last ja kaheksa lapselast. „Mu kõi-

ge vanem lapselaps on koolis õpetajate päeval direktor olnud. Tunnetan, et osa minust on temas. Ka sel aastal pöördus ta minu poole, et vanaema – ma pean olema direktor, kuula, ma tegin kõne valmis. Luges selle mulle ette ja ütles hiljem, et sai selle päevaga hästi hakkama.“

Lastest pole õpetajaametit keegi valinud, aga tema ema unistus täitus – üks Õile tütardest on raamatupidaja.

Lisaks koolitööle tegeleb Õile Albu eakate ühendusega ehk selle kandi eakatega. „Ametlikult oleme väga noored – alustasime kolm aastat tagasi. Enne seda tegutsesime ka, aga polnud nime. Põhikirja järgi võtame ühendusse avalduse põhjal need, kes töötasid Tammsaare nimelises kolhoosis. Aga meil on ka teiste elualade esindajaid, kes tegutsesid selles piirkonnas. Kõige noorem liige on alla 70 eluaasta, kõige vanem üle 90 aastane mees – meie ühenduse auliige, kuigi põhikirja järgi võivad ühendusse kuuluda inimesed alates 55. eluaastast, kes on jäänud pensionile,“ tutvustab Õile. „Enamik on naised, 26 liikmest on mehi neli.“

Kooskäimise mõte on tulla kodunt välja, et eakam inimene ei jääks elust kõrvale. Ka tema jaoks on mõeldud tähtpäevade tähistamised, teatrikülastused, tutvumised uute paikadega. „Võibolla ta elabki üksinda, tal polegi enam omakseid – meie õnnitleme teda sünnipäeval. Kuna sel aastal tähistame Eesti 100. sünnipäeva, siis asendasime sünnipäevalilled kaheeurose juubelmüntidega – tellisime mündid, otsisin väikesed karbid (kui oli juubel, siis kuldse, teistele tavalise) ja panin sameti põhja. Sai ilus kingitus.“

„Raha meil ei ole. Ütlen ikka, et tänu sellele, et ma tööl käin, saame oma ühendust pidada.“

Maksame ka aastamaksu, see on viis eurot ja päris vanakesed seda ei maksa. Paaril viimasel aastal oleme saanud vallalt 500 eurot. Sellest oli suur abi,“ tõdeb Õile.

Järva valla eakate II kokkutulekul Valgehobusemäel kinkis Õile korraldajate poolt kõigile valla eakate ühendustele suure koti piparmünti. Loomulikult õmbles ta kotid ise ja ravimtaimedki olid pärit tema koduaiast, enda korjatud, puhastatud, tükeldatud, kuivatatud. „See oli suur töö, et seitse suurt kotti piparmündilehtedega täita. Ikka kõik selleks, et ilma rahata hakkama saada,“ tunnustab Õile.

Ühenduse kahe viimase aasta tegemised on koondatud ühte

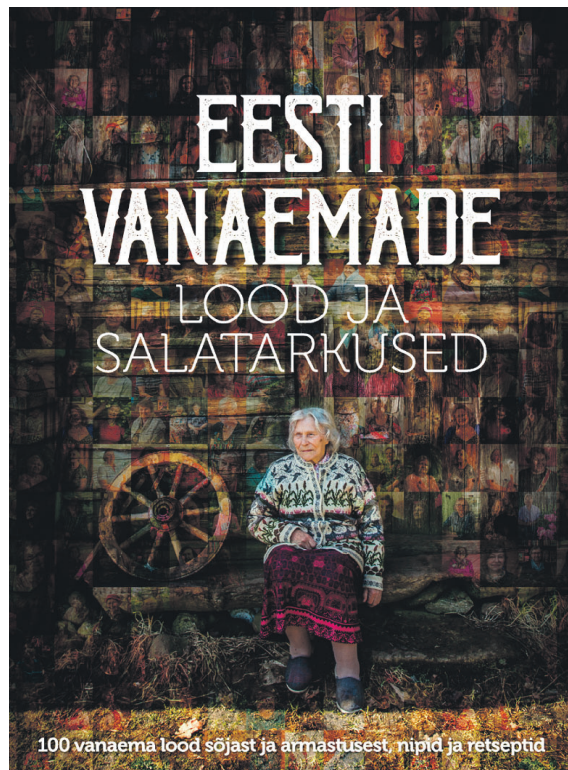
Õile on konkursi „Aastad täis sära ja väärikust“ nominent, Uno Aan võitis samal konkursil laureaadi tiitli.

paksu kausta. Eakad on käinud näiteks Memory 2017 kontserdil, tähistanud küünlapäeva ja Tartu rahulepingu aastapäeva, emadepäeva, külastanud televisiooni ja Tallinna botaanikaaeda. Albu küla päevaks sai välja antud raamat „Albu küla lood“ (koostas Ester Valdvee), esinemas käis Hanna-Liina Vösa, kelle isa on Albu kooli vilistlane. Järva-Jaanis peeti juba 2017. aasta suvel koos teistega alles sündimata Järva valla eakate ühenduse esimest kokkutulekut „Saame tutvavaks“. „Oleme käinud kogu aeg Tallinnas 60+ festivalidel ja pole veel villand saanud, aga meie enda ühenduses pole tekkinud ansamblit, kapelli või tantsurühma, et seal ka esineda,“ räägib Õile. „Oleme käinud ekskursioonil Peipsi ääres ja jõulude ajal Võhma Valgusevabrikus vaatamas, kuidas küünlad valmivad. Eelmisel aastal avatud külade päeval tegime vanaemade kohvikut Jäägri Villas. Osalesime ka pensionäride koondise poolt tasustatud arvutikursustel.“

Õile juhatab ka Järva valla eakate ümarlauda. Mure on, et eakate ühendused pole vallas piirkonniti võrdses seisus. „Töötavad päevakeskused, kus on palgaline töötaja,“ räägib Õile. „Eakatel on koht, kus kokku tulla. Albu on olnud enne ja on nüüd veel hullemini ääremaa – meil pole eakatel kokkusaamiskohta. Viimasel korral proo-

visin ümarlaul seda selgeks teha, et ka meil võiks olla selline koht, oma nurgake. Me ei tahagi tasustatud töötajat. Pakuti, et võime koos käia raamatukogus või kultuurimajas. Kujutad sa ette, et ma tassin toole kultuurimajast raamatukokku – ma olen järgmisel päeval haige, kui need ära tassin.“

Praegu on Albu eakate ühendusel kokkulepe Jäägri Villaga, et neli korda aastas saavad nad kokku seal, tähistavad sünnipäeva ja tasuvad oma lõuna eest ise.

100 vanaema lood sõjast ja armastusest, nipid ja retseptid

Novembrikuu sünnipäevalapsed

SALME BIENE 93
ÕIE JÕGI 93
VAIKE NÄRSKA 91
JOHANNES KREISBERG 90
LINDA LUHAVEE 90
KALJU-GEORG KULL 89
VILMA TOHO 89
VIRVE LELL 88
HILDA PAJU 88
LIVIA VAADERPALL 88
KALJU-ELMAR JAANISOO 88
TAIMI PARRA 88
EVI TEDER 88
LAINE MURAKAS 87
LAINE ORG 87
VAIKE SILLUSTE 87
VAIKE AAS 87
AINO KLAAS 87
ELLEN BINSOL 86
LEILI SAADOJA 86
PEETER RÄÄBIS 86
KALJO NURMSALU 86
SILVI JAKOBSON 85
OLGA LUHA 85
VAIKE LILLEPÄRG 85
ÕILME-AINO ASU 84
MARE PÄRNIK 84
MIHKEL-UNO KILK 84
ERICH LUTS 84
TOIVO RELLO 83
JUTA AAS 83
LEIDA ROOSALK 83
EVI FELS 83
MAIMU-LAINE PIHLAK 82
ELVI VARIK 82
ENDEL TOOMISTE 82
ELDUR TOMBAL 82
ARVO MERILA 82
VELLO RAJU 82
NIKOLAI LINNASMÄGI 82
SILVIA STARAST 82
OLVI GRÜNTAL 81
LUULE VALDVEE 81
ELLE VENDER 81

JUTA AINUMÄE 81
LEILI KÄÄR 80
MATI VEERSALU 80
NAIMA KULLAMÄ 80
ANTS VIISITAM 79
RAISSA TAAVITS 79
TAMARA EHO 79
RUTT REINLA 79
MIHKEL NOORMANN 78
ENDEL EVISALU 78
VEERA TULL 78
MARET ADRA 78
ESTER TRUU 77
LEMBIT SAAR 76
JÜRI-TOIVO LAARMAA 76
MART GORNOV 75
ESTER TISLER 75
MILVI TUDELEP 75
MAIE IMSI 75
MATI LIPPANT 75
ÜLLE MIETSALU 75
AINO REBANE 75
ANU-URVE LOMP 75
PRIIT TIIK 70
LEA TAMMISTE 70
EVI TAMM 70
ELMO PREES 70
URVE PETERSON 70
HEIKKI PENTTI JUHANI
JÄRVENSIVU 70
JÜRI LEMETSAR 70
ÜLO JAMMER 70
OLLI VIIBUR 70
LEA KRUUSIMÄGI 65
SILVA KÄRNER 65
HARVI DEMENTJEV 65
TEET EVARTSON 65
RIHO LINDRE 65
ANNE MÄESALU 65
HELGA FALTEN 65
TÖNU LILLEPUU 65
ELMAR ÜLESAAR 65
AHTI KUUSIK 65
ALGIRDAS ALEKNAVITSJUS 65

Tule, tähistame koos jõuluoootusaja algust

2. detsembril 2018

17.00 Käsukonna külamajas

18.30 Imavere Rähvamajas

Häid sõnumeid jagavad

Hermann Kalmus (Pillivere koguduse vaimulik), Eve Okas (Järva valla vaimukogu liige) jt.

Tule kogu perega ja laulame jõuluootust!

*Raamatuesitus
Järva-Jaani
kultuurimajas*

14. novembril kell 18

Kirjanik Pamela Maran räägib oma uuest raamatust ja kohtumistest saja Eesti vanaemaga.

Kohapeal saab soetada raamatut erihinnaga ja teisi kirjastuse raamatuid Üllsoodsalt. Palju kingimõtteid pühadeajaks!

100 vanaema lood sõjast ja armastusest, nipid ja retseptid

Kuhu minna

NOVEMBER

13. novembril kell 19 Järva-Jaani kultuurimajas JÄRVA KILB

14. novembril kell 18 Järva-Jaani kultuurimajas kohtumine raamatu „Eesti vanaemade lood ja salatarkused“ autori PAMELA MARANIGA

15. novembril kell 18 Koeru kultuurimajas Eesti mängufilm „Võta või jäta“. Pilet 5.-; õpilane, üliõpilane, pensionär 3.50

16. novembril kell 18 Järva-Jaani kultuurimajas EV100 loodusfilm „TUULTE TAHUTUD MAA“. Pääse 4.- ja 3.-

16. novembril kell 18.30 mälumänguturniiri Ajuragin II voor Ima- vere rahvamajas

17. novembril kell 16 Järva-Jaani kultuurimajas Lehtse kammerkoori kontsert

23. novembril kell 19 Koeru kultuurimajas varietee-etendus „Teid kutsub kabaree!“ kahes osas. Kaire Vilgats & Showstoppersi tantsijad. Pilet 18.-, sooduspilet 16.-. Piletid müügil Piletilevis ja Koeru kultuurimajas. Info tel 385 4364

23. novembril kell 19 Järva-Jaani kultuurimajas EV100 lõppkontsert „Ilus on maa, mida armastan“

29. novembril kell 19 Koeru Aruküla mõisas „Kingitus“, Inga ja Toomas Lunge albumi esitluskontsert. Pilet 15.-, sooduspilet 12.-. Piletid müügil Piletilevis ja Koeru kultuurimajas. Info tel 385 4364

30. novembril kell 18 koguperefilm MUUMID ja TALVINE IME-DEMAA. Pääse 3.-

DETSEMBER

1. detsembril kell 12 Koigi mõisa saalis Koigi kultuuriseltsi jõuluootuse sündmus. Helle Opivalovi õpituba, TRES LOCOSE plaadituvustus, Janete Gloria plaadi tutvustus ja advendikontsert seltsi lauluringidelt, ühislaulmine. Info tel 510 9708, Ene

2. detsembril kell 11 1. advendi jumalateenistus Järva-Jaani kirikus. Kirikuaasta algus; kell 15 1. advendi kontsert Järva-Jaani kirikus; kell 16 1. advendiküünla süütamine kiriku juures pargis.

2. detsembril kl 12 Koeru Maarja Magdaleena kirikus I Advendi kontsert-jumalateenistus. Laulab Viimsi segakoor, dirigent Vaike Sarn

2. detsembril kell 17 Koeru kultuurimaja ees süütame küünlad Koeru kuusepuul

6. detsembril kell 18.00 Koeru kultuurimajas Eesti mängufilm „Elu hammasratastel“. Pilet 5€, sooduspilet 3.50

7. detsembril kl 18 Aruküla mõisa saalis tähistab lauluansambel Madli oma 15. tegevusaastat kontserdiga „Alles jääb laul“.

9. detsembril kell 10–15 Koeru kultuurimajas jõululaat. Info ja registreerimine tel 5301 5930

11. detsembril kell 19 Koeru kultuurimajas Vana Baskini Teatri etendus P. Jaaks „Öökuninganna“. Peaosa Helgi Sallo. Teistes osades Roland Laos, Raivo Mets / Eero Spriit / Allan Kress. Pilet 16.-, õpilane, üliõpilane, pensionär 14.-. Piletid müügil Piletilevis ja Koeru kultuurimajas, tel 385 4364

12. detsembril kell 17 Koeru kultuurimajas kirjandusõhtu „Mu isamaa on minu arm“. Lydia Koidula

175. sünniaastapäeva tähistamine. Esinevad Koeru meeste luuleklubi, raamatuklubi Vaimuvalgus etlejad, Kanarbiku lauluansambel. Sissepääs vaba. Korraldavad raamatuklubi Vaimuvalgus ja Koeru kultuurimaja.

14. detsembril kell 20 Aravete kultuurimajas jõulupidu. Esineb ansambel Eesti Mees. Pilet 5.-.

Laudade broneerimine kell 12–16 tel 383 2245

Täpsem info Järva valla kodulehe kalendris: <http://jarvavald.kovtp.ee/kalender>

Sedapuhku oli noortele luuletajatele inspiratsiooni jagamas Leelo Tungal, kes lahkelt ka autogramme jagas. Teiste seas palus autogrammi ka Koeru keskkooli eesti keele ja kirjanduse õpetaja Reet Aule.

Arnika Tegelman

Lepiku luulepäev viis mõtted ajas tagasi

Oktoobri esimesel laupäeval Koerus Aruküla mõisas toimunud 16. Kalju Lepiku luulevõistlus tõi kohale 40 osalejat. Kui tavaliselt on täiskasvanuid oma luulet esitamas vaid paar-kolm, siis neid oli sedapuhku kaheksa, gümnaasiste aga üle Eesti (Tallinnast, Tartust, Viljandist, Viimsist, Noarootsist, Hiiumaalt, Sauelt, Nõost) 22.

Seekord edastas noortele oma mõtteid ja esitas paar luuletust Leelo Tungal, keda on Lepiku luulepeole kutsutud varemgi. „Kalju Lepikul ja minu emal on sünnipäev 7. oktoobril ja et ema oli koolis õpetaja, tahtsid kool ja tema endised õpilased alati sel päeval ema sünnipäeva tähistada,“ põhjendas Tungal, miks ta varem pole Koeru jõudnud.

Lepiku luulekogu on olnud viimasel ajal tema öökapiiraamat. Tungalt üllatas, kui võrdkaasaegne Lepik on ja kui oluline on üks koht, Koeru, luuletaja elus – paljud Eesti kirjanikud ja luuletajad on maakohtades sündinud. Lepik on tasase, rahuliku maa luuletaja, Järvamaa ongi selline. „Lepiku loodusuule on diskreetne,“ ütles Tungal.

Ta esitas Lepiku kogumikust „Muinasjutt Tiigrimaast“ (1955) luuletuse „Aktus“. See meenus talle, kui ta aastaid tagasi Kanadas käis. „Kartsin seda reisi väga. Et väliseestlased vihkavad nõukogude ajal sündinud inimesi. Isegi Rummo ja Kaplinski luulet ei tahetud seal avaldada. Kõik see, mille Lepik „Aktuses“ kirja pani, tuli tuttav ette,“ rääkis ta.

Tungal rääkis ka oma esimesest välisreisist Rootsi kuningriiki. Teadupärast ei tohtinud Nõukogude Eesti inimene külastada Stockholmi Eesti Maja ja Eesti raamatupoodi. Tungal käis mõlemas ja ostis raamatupoest kaasa hulga plaate ning Välis-Eesti kirjanike teoseid. Tallinnas otsiti tollis tema pagas loomulikult läbi ja võeti kogu see kraam ära. Läbivaatamiseks. „Kasulik on naivik olla,“ tunnistas Tungal, sest mõni aeg hiljem läks ta ja küsis oma vana tagasi. „Saingi kätte! Keegi polnud kunagi midagi tagasi saanud! Ütlesin, et raamatud on enamasti looduslühirika ja see Under on üks vana inimene. Isegi Bernhard Kangro romaan „Puu saarel on alles“ (1973) anti tagasi,“ tunnistas Tungal. Kui ta Kangro raamatut kodus lugema hakkas, selgus, et see räägib ülestõusust Eestis ja kuidas Eestis vabariik taastatakse... „Hea, et Lepik jõudis Eesti vabariigi ära näha. Ega keegi ei mõtle, et nüüd on meil paradüüs käes. Aga küllap läks temalgi silm märjaks, kui Pika Hermannini torni sinimustvalge heisati,“ arutles Tungal.

„Olen alati armastanud rütm ja riimi,“ ütles Tungal, kuid esitas hoopis kaks uuemat vabavärssi, teenis publikult aplausi ja Koeru keskkooli II klassi õpilaselt Frida Valgult purgi seeni, mille lapsed ise metsast korjasid ja purki pistsid.

Tungal imetles Aruküla mõisa pargi värviküllust, tões, et see paik on inspiratsiooni pak-

16. KALJU LEPIKU LUULEVÕISTLUS

6. oktoobril 2018 Koerus Aruküla mõisas

Žürii koosseisus Jaanus Vaiksoo, Leelo Tungal, Terje Truska, Janne Palu ja Jüri Kaugerand andis välja järgmised preemiad:

PÕHIKOOL

I koht EMMA LOTTA LÕHMUS – Viimsi kool

II koht MATTIAS VÕTTI – Türi põhikool

III koht LIISA VESKI – Viimsi kool

4. koht ja Koeru apteegi eripreemia TRIINU KREE – Viljandi kesklinna kool

GÜMNAASIUM

I koht REENA ROOS – Nõo reaalgümnaasium

II koht TEELE SIIM – Viljandi gümnaasium

III koht EMILY BRUUS – Viimsi kool

4. koht ja Koeru apteegi eripreemia KARL-MATHIAS SAARSE – Tallinna 32. keskkool

4. koht ja Koeru apteegi eripreemia KARL-MATHIAS SAARSE – Tallinna 32. keskkool

4. koht ja Koeru apteegi eripreemia KARL-MATHIAS SAARSE – Tallinna 32. keskkool

TÄISKASVANUD

I koht MARIS MÄGI – Ka-

bala

II koht KARIN AANJA –

Aruküla, Raasiku vald

III koht JAN MERCURIUM /Taivo Jürjo/ – Tartu

Täiskasvanute 4. koht ja Koeru apteegi eripreemia HELDUR LÄÄNE – Põltsamaa

ERIPREEMIA

Sõnamängulise luule eest HANNAH KALJUR – Türi põhikool

Rütmilise luule eest MARKUS LEHTSALU – Tallinna 32. keskkool

Tugeva vormitunnetuse eest NICOLAS LOTMAN – Tallinna reaalkool

Koeru raamatukogu raamatuklubi Vaimuvalgus

preemia MARIS MÄGI

Koeru keskkooli eripreemia KARL-MATHIAS

SAARSE

Juhendaja eripreemia luuletajate järelkasvu koolitamise eest EVA KALBUS ja AILI KIIN

Publiku lemmik MARKUS LEHTSALU

kuv ja lootis, et ka praegused lapsed oskavad seda märgata. Luuletatakse ikka, kui midagi on hinges, mida tahetakse väljendada.

Žürii esimees Jaanus Vaiksoo hindas noorte luuletajate

taseme heaks. „Selgelt oli tun- da, et te olete sündinud vabas maailmas ja ka esituslaad oli vaba. Seda on hea kuulata. Mismoodi meie, vanemad inimesed selle ritta panime, on iseasi,“ ütles ta.

Amika Tegelman

Sääsküla mehe Arlet Palmiste kirjutatud ja Erik Ruusi lavastatud tükk „Moe mees“ Moe piiritusevabriku ajaloost aastatel 1907–1933 etendati Moe piiritusevabrikus neljal oktoobriõhtul. Pealtvaatajaid kogus tükk 450 ringis. Laval oli Piibe teater, mis koosneb enamasti Järva valla hobi-näitlejatest Järva-Jaanist ja Alburahva Teatrist, üks osaline oli ka Tapalt. Ise tükkis Punni-nimelise külamehe vahva rolli teinud Palmiste ütles, et info kogumisel oli talle abiks Moe raamatukoguhoidja Sirje Vösa, kes suunas materjalideni ja nii ei pidanud Palmiste ise arhiivides tuhnima. „Mulle meeldib kodus töötada ja seepärast sai uuritud materjali, mida lugeda sai. Viina ajaloo ja sealjuures ka Moe ajaloo on raamatuks kirjutatud ajaloolane Heino Gustavson. Raamatud on käsikirjalised, kuid

põhjalikud,“ ütles Palmiste. Lisaks oli ta tükki pikkinud ridamisi nalju ja tarkuseteri, nagu „Äri tuleb ajada selle asjaga, mida sa tead“ või „Mure pärast joomine muret ei vähenda“ või „Joo viina, kuni viin viha on; läheb ta magusaks, ära enam joo“ või „Viin olla naisterahvast üle nagu petrool konnast“.

Kuna publikule tundus tükk meeldivat, lubas Palmiste, et seda mängitakse samas veel tuleval kevadel. „Mai lõpus on plaanis teha veel neli etendust,“ ütles Palmiste.

Pildil kirjutavad maa kinkelepingule alla viinavabriku omanik ja juht Arvad Kurberg (Andres Kaitsa) ja kohaliku karskusseltsi esinaine (Jana Kollom). Sellele maale ehitatakse koolimaja.

PUURKAEVUMEISTRID
 Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsiooniorustike, septicute ja süvaveepumpade paigaldus.
 Lisainfo tel 50 21 279
www.puurkaevumeistrid.ee

KOERU AUTOPESULA
 salongi keemiline puhastus • välipesu vahatamine • pigileotuspesu • poleerimine värviparandused • korrosiooni tõrje
 Info ja broneerimine tel 5307 2245
koeruaupesula@gmail.com
 FB/Koeru Autopesula

AMBLA PUIT OÜ
 Akende, uste ja muude puidutoodete valmistamine tellimuse peale.
 Võtame tööle tislari.
 Tel 5565 8919 • amblapuit@gmail.com
 Pikk tn 6, Ambla

Hotell California
 Neil Simon

Järva-Jaani kultuurimajas
 18. detsembril kell 19

Pääsmed
 13 € ja 15 € juba müügil!

KATRIN KARISMA TÕNU KILGAS

23. novembril kell 19.00
 Koeru kultuurimajas

TEID KUTSUB
KABAREE!

KAIRE VILGATS & SHOWSTOPPERSI TANTSIJAD
 VARIETEE - ETENDUS KAHE OSAS
 Koreograaf - lavastaja: Kristin Pukka

Pilet 18€, sooduspilet 16€. Piletid müügil
 Koeru kultuurimajas, telef 3854 364 ja Piletilevis

PA MT

PAIDE MUUSIKA- JA TEATRIMAJA
www.pamt.ee

TEATER

- 9.11 ja 10.11 kell 19 Paide Teater „KOLETIS“
- 21.11 ja 22.11 kell 19 Paide Teater „KAITSEALA“
- 25.11 kell 18 Tarkvanem.ee dokumentaal-lavastus „SÜDAMES SÜNDINUD“
- 28.11 kell 18 The Band Kabaree-etendus, Sepo Seeman, Peeter Oja „KÄRBSSED“
- 2.12 ja 5.12 kell 19 Paide Teater „KAITSEALA“
- 3.12 kell 19 Endla Teater „ELU JA ARMASTUS“
- 12.12 kell 19 Rakvere Teater „PAUNVERE POISTE IGAVENE KEVADE“
- 15.12 kell 19 Rahvuskooper Estonia „LINNUKAUPLEJA“
- 22.12 kell 19 Paide Teater „KAITSEALA“
- 19.01.2019 kell 19 Rasmus Puuri ooper „PILVEDE VÄRVID“

KONTSERT

- 3.11 kell 16 Paide Muusikakooli 60. JUUBEL
- 9.11 kell 19 The Russian Song „VETŠERNY ZVON“
- 23.11 kell 19 Kontsert sarjast „ERSO 100 KONTSERTI“
- 24.11 kell 19 Muusika Eestimaale sarjast Läti vokaal-ansambel „LATVIAN VOICES“
- 28.12 kell 19 Glamurne aastalõupidu „TÄHESÄRA“.
- 25.01.2019 kell 19 Teater Vanemuine „MEMORY“
- MUUD SÜNDMUSED
- 18.11 kell 11 Lastehommik „HULL TEADLANE“
- 6.12 kell 12 Väärikate kinohommik „Rääkimata lugu“

KINOD

www.pamt.ee
 ja Paide Kino facebook lehel.
 Piletid 3€ - 4,5€.
 3D prillid 1€.

KASSA

tel 384 9137 / kassa@pamt.ee.
 E-R kell 11–19
 PILETID saadaval ka:
 Piletimaailmas
www.piletimaailm.com,
 Piletilevis www.piletilevi.ee
 (teenustasu 0,5 € internetist ostes ja 0,9 € kassast ostes) ja
 Paide Muusika- ja Teatrimaja kassas
 KOHVIK avatud E–L kell 11–19
 Info: 520 1643; paide@catering.ee;
www.catering.ee

Maadlus

Laste karikavõistluste III etapp

Tallinnas maadlusklubis Korrus3 toimus 30. septembril laste karikavõistluste etapp vabamaadluses. Esindatud olid ka viis Järva valla noort.

Tulemused:

- 42 kg:** Rasmus Peets (Koigi) 1. koht
- 63 kg:** Marti Mölter (Koeru) 2. koht
- 42 kg:** Caius Laurent Kabrits (Koeru) 3. koht
- 47 kg:** Johannes Jõe (Koeru) 5. koht
- 29 kg:** Kevin Hanko (Koeru)

Türi Spordiklubide Liidu auhinnaurniir vabamaadluses

Türil toimus 6. oktoobril Türi spordiklubide liidu auhinnaurniir vabamaadluses. Võistlustest võttis osa pea 130 noormaadlejat Eestist ja Lätist. Järva valla maadlejaid oli võistlustules kümme.

Tulemused:

- 23 kg:** Daniel Suun (Koeru) 4. koht,
- 26 kg:** Karl Kirsimets (Koeru) 3. koht, Renno Mikko Aedmäe (Koeru) 6. koht
- 29 kg:** Kevin Hanko (Koeru) 7. koht
- 41 kg:** Timor Arusaar (Järva-Jaani) 2. koht,
- 41 kg:** Rasmus Peets (Koigi) 4. koht, Brent Bürkland (Kare-da) 5. koht
- 55 kg:** Virgo Suun (Koeru) 5. koht
- 71 kg:** Kaur Kirsimäe (Järva-Jaani) 4. koht
- 92 kg:** Kennet Künnapuu (Järva-Jaani) 1. koht

Võhma lahtised meistrivõistlused vabamaadluses

Võhma kooli võimlas toimusid 18. oktoobril Võhma lahtised meistrivõistlused vabamaadluses. Kokku osales kaheksa Järva valla matimeest.

Esikoha võitsid: Karl Kirsimets (Koeru), Renno Mikko Aedmäe (Koeru), Timor Arusaar (Järva-Jaani), Johannes Jõe (Koeru) ja Brent Bürkland (Kareda)

Teise koha võits: Kevin Hanko (Koeru)

Kolmanda koha võitsid: Rasmus Peets (Koigi) ja Markus El-lamaa (Koeru) Pildimaterjal on leitav www.maaspordikeskus.ee

Eesti karikavõistlused krossijooksus

13. oktoobril toimusid Jõulumaal Eesti karikavõistlused krossijooksus. Kuna klubi pole Eesti kergejõustikuliidu liige, siis teeme koostööd KSK Alemiga, kelle ridu esindame kergejõustikuvõistlustel. Laura ja Christopher Lään esindavad kergejõustikus KJK Vike. Klubi sportlastest osalesid karikavõistlustel Ilmar Udam, Christopher Lään, Aron Ott, Aiki Jalakas, Laura Lään, Rico Rohi, Mehis ja Maanus Udam. Kõge paremini läks Ricol, kes saavutas U16 vanuseklassis III koha! Samas vanuseklassis võistles ka aasta noorem Mehis, kes oli 7., olles ühtlasi 2004. aastal sündinud poistest kõige kiirem – vanemate sportlaste peale veel võim

ei hakanud. Tugeva jooksu tegi Laura, kes U16 tüdrukute seas saavutas igati tubli 5. koha. U18 vanuseklassis jooksis Aiki ennast 7. kohale. Võistluste vanim osaleja Ilmar, kes pidi meeste vanuseklassis jõudu katsuma endast üle 14 aasta nooremate sportlastega, jooksis ennast 9. kohale. Christopheril ja Aronil kahjuks eri põhjustel seekord jooks ebakõnnestus, aga nad andsid endast hetkeolukorda arvestades parima ja lõpetasid sisuliselt teineteise järel. Meie pesamuna Maanus tegi enda kohta väga korraliku jooksu.

KSK Alemile osalenud klubide arvestuses igati korralik 10. koht (osales 28 klubi).

DETSEMBRI SPORDIÜRITUSED

1. dets 10:00 Imavere jõuluturniir võrkpallis (mehed, naised, meesseeniorid 50+) Imavere võimla Jaanus Nilp 510 9735

26. dets 12:00 Aastalõputurniir 3 x 3 korvpallis Aravete SH Leo Matikainen 514 5653

29. dets 12:00 Ambla SK paaristurniir võrkpallis „SAALI-KUNN 2018“ Aravete SH Leo Matikainen 514 5653

Võidukas Retro meeskond (vasakult): Janek Jõesaar, Janno Viilup, Margus Taada, Erjo Paris, Harles Luts ja Veiko Natus.

Kaks kaugviset tõid võidukarika

RAIGO PRANTS

Peakorraldaja

20.–21. oktoobrini peeti Järva-Jaani võimlas teistkordselt Järvamaa karikavõistluse meeste korvpallis. Võistlusele registreerus kaheksa võistkonda, kes jagati loosi ja võistkondade soovialduse järgi kahte alagruppi. A-alagrupi moodustasid Järva-Jaani/BC Suits, Ambla SK, Türi ja Paide võistkond. Alagrupis oli nii ühepoolseid kui ka põnevaid pallilahinguid. Oodatult oli teistest mõnevõrra parem Ambla võistkond, kes näitas head mängu nii rünnakul kui ka kaitses ja neile läks ka alagrupi esimene koht. Teise koha saavutas Türi võistkond, kes oli Järva-Jaani/BC Suits ja Paide võistkonnast mõnevõrra parem. Kolmanda koha alagrupis sai eelmise aasta üllataja BC Suits, kes oli ridu täiendanud Järva-Jaani mängijatega. Nad pakkusid visa vastupanu nii Türi kui ka Amblale, kuid oodatud edu see sellel korral ei toonud. Võit saadi Paide võistkonna üle, kus oli kaasa tegemas nii mõnigi varasemalt Järvamaa MV-l osalenud mängija. A-alagrupi lõppseisuks: 1. Ambla SK, 2. Türi, 3. Järva-Jaani/BC Suits, 4. Paide.

B-alagruppi sattusid loosi tahtel Retro, Järva-Jaani güm-

naasium/Peetri kool, Väätsa ja KK7. Antud alagrupis oli ühtlaseid mängu rohkem ja võidud otsustati nii mõneski mängus viimase sekundi visetest. Alagrupi võit läks teenitult Retrole, kes näitas eeskätt head mängu kaitses. Kindlus olemas ka rünnakul eeskätt tänu pikkadele meeste, kes ründelaua kontrollimisega oma meeste toelt viskeid suutsid tekitada. Teise koha saavutas Väätsa meeskond, kelle mäng oli tavapärasest rabedam, kuid tänu heale koostööle suudeti vajalikud kaks võitu alagrupist kätte saada. Kolmandaks jäi kodusalis mänginud Järva-Jaani gümnaasium/Peetri kool, kes osutas südi vastupanu nii Retrole kui ka Väätsale. Võidud nimetatud meeskondade vastu jäid mõne punkti kaugusele. Võit saavutati KK7 üle, kes jäi alagrupi neljandaks. Hea meel on siinkohal tõdeda, et nii KK7 kui ka Järva-Jaani gümnaasium/Peetri kool olid meeskondade komplekteerimisel kaasanud U16 KK7 all mängivaid noormehi, kes omavahelises mängus ka platsil kohtusid.

21. oktoober jätkus koha-mängudega, kus ennelõunal mängiti välja 5.–8. koht. 7.–8. koha peale mängisid KK7 ja Paide võistkond. Südi vastupa-

nu osutanud Paide andis endast parima, kuid sel korral noori KK7 mängijaid alistada ei suudetud. 5.–6. koha eest heitlesid Järva-Jaani mehed omavahel. Mängu algus oli närviline ja kaitsest lähtuv. Mõlemad meeskonnad JJ/BC Suits ja JJG/PK pidid oma taktikat oluliselt muutma. Esimene poolaeg möödus tasavägiselt ja võiduvõimalus oli mõlemal meeskonnal. Teisel poolajal osutus võitjaks see meeskond, kelle mängijad hoiavad pea selgema ja mängivad meeskondlikumalt. Seekord oli parem JJG/PK, kes saavutas viienda koha ning JJ/BC Suits vastavalt kuuenda koha.

Poolfinaalid üllatusi seekord ei pakkunud. Ambla SK, kes võrreldes alagrupi mängudega oli ridu täiendanud, võitis Väätsat. Türi meeskonda tabas ebameeldiv üllatus, kui selgus, et poolfinaaliks on kohal vaid kolm meest. Õnneks leiti kiirelt ka neljas mängija ning väikese möönduse ja vastaste koostöövalmidusega sai poolfinaal Retro vastu mängitud. Võit seejuures Retrole. Kolmanda ja neljanda koha otsustasid Türi valla mehed. Antud mängus oli samuti sportmehelikkus suure tähega esindatud ja mäng Väätsa

ning Türi vahel peeti neli nelja vastu. Võitjana väljus Türi valla derbist Väätsa võistkond.

Finaalmäng peeti Retro ja Ambla SK vahel. Alates esimesest minutist oli mängus pingeline ja närvilisust tunda ka väljaku kõrval. Oma osa teravusest said üksteiselt nii vastasmängijad kui ka loomulikult kohtunikud. Tabavaid viskeid ja ilusaid momente pakkunud esimene poolaeg lõppes üllatuslikult Retro paremusena. Teisel poolajal pusis Ambla SK, mis pusis ja vahepeal suudetigi mängu tagasi tulla, kuid otsustavatel hetkedel tabas Retro kaks kaugviset, millega võit Ambla ees endale napsati. Seega on Järva karika teistkordselt võitnud Retro võistkond, kelle head mängu võiks võrrelda veiniga, mis aja jooksul läheb üksnes paremaks. Lõplik järjestus karikavõistlustel: 1. Retro, 2. Ambla SK, 3. Väätsa, 4. Türi, 5. JJG/PK, 6. JJ/BC Suits, 7. KK7, 8. Paide.

Täname kõiki osalejaid, abistajaid ja kohtunikke. Kindlasti kohtume Järva karikal 2019. aastal. Vähem kui kuu aja pärast saab avalöögi Järvamaa MV korvpallis, mis karika järgi vaadates tootab põnev tulla. Hea meel on tõdeda, et meistrivõistlustele on üks uusi tulija ja ehk on huvilisi teisigi.

Peetri pakub põnevaid liikumisvõimalusi

Kevadisest Kodanikuühiskonna sihtkapitali kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) voorust sai toetuse ka MTÜ Energia- ja Tervisekeskuse projekt „Peetrisse täispikk discgolfi rada“. Rada valmis osaliselt valla toel ning viimased kuus korvi said soetatud just läbi projekti. Kuna discgolf on üha enam populaarsust koguv spordiala, mida on võimalik ka üksi mängida, siis sobib see väikesesse Peetri alevikku kui valatult.

Rada saab alguse endise

Kareda valla maja eest ning lookeb läbi virgestusala ääre, jõudes lõpuks parki. Raja loomisele andis suure panuse Tarmo Vilipõld, kes kujundas kogu raja sobivaks. Alates aprillist viis Tarmo läbi treeninguid noortele huvilistele. Projekti juhtis MTÜ juhataste liige Getter Klaas, kelle soov on, et ka väikese rahvaarvuga kohad areneks ja annaks võimalusi tegeleda erinevate aladega kohapeal. On ju sama MTÜ loodud ka Peetrisse uhke virgestusala, mis pakub

tegevust igas vanuses inimestele. Virgestusala peidab endas mänguala lastele, välijõusaali ning ka puhkealasid.

Lisaks sellele tegutseb veel Peetris laste mängutuba, mida väga hoolega on kasutama hakatud ja millele MTÜ sai ka lisarahastuse LEADERi meetmest. „Mängutuba asub uue asukoha saanud Peetri kooliga samades ruumides, nii et nädala sees saavad koolilapsed tuba kasutada ja nädalavahetustel renditakse ruume välja laste sünnipäevade läbiviimiseks,“ ütles Klaas.

Laste mänguala Peetris.

Vanaajamängud võitsid südameid

TAIGA LAUR

kehalise kasvatusõpetaja

Imavere põhikoolis oli selle aasta Euroopa spordinädala teema vanaajamängud. Avastardipauk anti teisipäeval, 25.septembril, kui külas oli Rasmus Mägi – Eesti parim 400 m meestökkejooksja. Ta rääkis oma kujunemisest sportlaseks, eesmärkidest ja põhitõdedest, et jõuda tippu, kus iga sajandik valitseb sinu saatust. Vahetundides toimusid numbrileksu meistrivõistlused. Kooli koridorides said üles ka lauatenнисlauad, kus toimus vilgas tegevus.

Kolmapäeval toimusid treening- ja võistlustoad eri vanuserühmadele. Algklassidel oli külas Liia Viks, kes elustas oma noorusaja kogemused ja õpetas aastakümnetetaguseid mänge.

4.–6.klassidele said selgeks erinevad õuemängud, mida mängisid kunagi õpetajad Astra, Gerly ja Taiga. 7.–9.klasside noormehed ja neiud omandasid kõik tõesed kabemängu kohta ja peeti „äraandmise“ turniir, juhendajateks olid õpetaja Tanel ja kabetreener Jüri.

Neljapäeval osales meie kooli esindus maakonna sügisel

jooksukrossil Aravetel, kus Keimo Salumäe ja Gaimo Salumäe võitsid oma vanuseklassides PD ja PC esikohad.

Spordinädala lõpetas spordipäev, kus aladeks olid staadioni-jooks, kaugushüpe ning viske/heitealadeks pallivise ja 8.–9.klassidele kettaheide. Neid alasid

harrastades tegime kummarduse antiikaja olümpiamängudele.

Kehalise kasvatusõpetaja anti viimast lihvi Paide-Türi rahvajooksu vormi kogumiseks ja registreeriti võistlejaid. Nädala lõpuks oli numbrilunastanud 65 õpilast ja viis õpetajat/koolitöötajat.

Spordinädal oli mitmekesine, kiire ja elamusterohke. Kooli spordiaktiiv (Karl Ilmar, Gaimo, Hendrik, Maris, Gerly, Lisete) aitas igati nädala õnnestumisele kaasa. Aitäh kõigile, kes öla alla panid!

Citius! Altius! Fortius!

Lõppesid laua-mängude karikavõistlused

Lõppesid Eesti 2018. aasta individuaal-võistkondlikud karikavõistlused lauamängude mitmevõistluses. Kavas oli kuus etappi, millest arvesse läks neli paremat. Osales seitse maakonda. Võistkonna arvesse etapil läks kolme naise ja kolme mehe tulemused.

Võistkondlikult olid edukamad:

- I JÄRVAMAA 681 p
- II RAPLAMAA 630 p
- III HARJUMAA 540 p

Järvamaa edukusse andsid oma panuse: Marta Laas, Grete Grünmann, Sinaida Jokiniemi, Mare Aade, Mart Laas, Mati Suun ja Tõnu Maiste Koeru spordiklubi ning Shrek Tankler, Kalju Mägi ja Jaan Rohtsalu Türitl.

Lauamängude mitmevõistluse kavva kuuluvad male, kabe, koroon ja lauatenнис. Võistlustel on eri vanusegrupid, mis sobivad kõigile.

Kõiki neid alasid on võimalik harjutada Koeru keskkooli võimlas igal teisipäeval ja neljapäeval algusega kell 17.

JÕUVIEVÕISTLUS
Aravete 2018

LAUPÄEVAL 17. 11. 2018, KELL 13.00
ARAVETE SPORDIHOONE JÕUSAALIS
VÕISTLUSTE VAATAMINE ON TASUTA

- VÕISTLUSALAD SELGUVAD LOOSIMISE TEEL! -

Hei! Sina seal! Tule pühapäeval, 9. detsembril kell 12
Järvamaale, Järva valda, Imavere Saarekuusiku laululavale
Eesti esimesele päkapikkude jooksule/kõnnile

Tegemist on lõbusatele ja lapsemeelsetele peredele suunatud spordipäevaga.

Koos laulame päkapikulaule, tantsime päkapiku linetantsu.

Liigub ringi atraktiivne jõuluvana.

Avatud on päkapikukohvikud!

KAVAS:

Lastejooksud:

kuni 5 aastastele – 100 m, 6-8 aastastele – 250 m, 9-10 aastastele – 450 m

Alates 11. eluaastast kuni 111 aastasteni välja: 6 km jooksu/kõnni distants!

- Üritus on kõigile tasuta!
- Kõigile lõpetajatele piparkoogimedal ja jooksu võitjatele jõuluhõnguline meene!
- Jooksu ja kõnni distantsil osalejatele vaid üks tingimus – seljas on päkapikuriietus (kohustuslik kuub ja müts!). Valime välja ägedama riietusega päkapikut!

Tule sinagi, võta pere ja sõbrad kaasa... sest PÄKAPIKUKS ME JÄÄME, JÄÄME!

Üritust toetavad Kultuurkapitali Järvamaa ekspertgrupp, Järva Vallavalitsus ja kõik kohalikud asutused Imavere!

INFO: Taiga Laur, mob.5196 3823, taigalaur66@gmail.com, FB-s - Päkapikkude kõnd-jooks Imavere 2018

Järva Valla Leht

Väljaandja Järva Vallavalitsus
Järva-Jaani, Pikk 56
Tiraaž 4300
Toimetaja Arnika Tegelman
arnika@aleht.ee
Trükk AS Printall
Toimetuse ootab kaastöid iga kuu viimase täisnädala esmaspäevaks.

UUS KODANIK

KRIS KÜTT
CARL-CHRISTIAN LAANEVIIR
KARL LEMBERG
AARDEN KINDSIGO
TOMI LILLEMETS
PAUL LEPPENIT
MARCUS KVILJUS
MARIANN LAI
SASKIA EENSALU
SALINA SÄDE

FEKAALIVEDU VÄLIKÄIMLATE RENT

tel. +372 452 2002
e-mail: agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee

- SÕIDU-, JA VEOAUTODE, PÕLLUMAJANDUS- JA METSATEHNIKA **REMONT**
- KEEVITUSTÖÖD
- REHVITÖÖD (sõidu- ja veoautod, traktorid)

Albu, Järva vald • Tel 5198 9888 • Hunting Grupp OÜ

UUED
SOODSAD
VALLAI
TALVEREHVID
5101219
WWW.REHVILEVI.EE

HELISTA

Hubane Jäägri Villa
pakub terviklahendusi
(majutus, toitlustus, vaba aja sisustamine)
nii perekondlike kui ka tööalaste
sündmuste läbiviimiseks:

- SEMINARID • KOOLITUSED
- SÜNNIPÄEVAD • KOKKUTULEKUD
- PULMAD • PEIELAUAD jms

Tel 5885 6955 • info@jaagrivilla.ee
FB/Jäägri Villa • www.jaagrivilla.ee

Kvaliteetsed

VARUOSAD JA AUTOREMONT

sinu kodu lähedal!

- **Litsenseeritud autolammutus ja -remonditöökoda**
- Nüüdisaegne diagnostikateenus
- Autoremonditeenus kogemustega meistritelt
- Kliimaseadmete kontroll ja täitmine
- Sildade kontroll ja reguleerimine

MEILE VÕIB PAKKUDA KA OMA VANA VÕI AVARIILIST AUTOT

ROOSNA-ALLIKU, Pärnu mnt 7
Tel 389 5557, 525 2166 (varuosad)
505 2166 (autoremondi töökoda)
autolammutus@stik.ee

AVATUD E-R 8-17
**Meie tegevust
saab jälgida:**
f Stik-Autolammutus

www.stik.ee

Reakuulutused

Ostame Toyota ja Mercedes marki sõidukeid, võib ka pakkuda muid marke sõidukeid. Tel 5567 8016

OÜ Etest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

Sõiduaudode kokkuost. Tuleme kohale üle Eesti. Tel 553 3060. Väga kiired tehingud! Raha kohe kätte!

Müüa saetud ja lõhutud kuivi küttepuid (30 cm, 40 cm ja 50 cm). Tel 504 5632

Müüa tooreid küttepuid (lepp, sanglepp, kask, okaspuu). Mõõdud 25-60 cm, vastavalt kliendi soovile. Tel 501 3862

Müüa soodsalt 3-meetriseid küttepuid. Tel 507 4553

Müüa saetud, lõhutud küttepuid! Eri pikkused. Tel 558 4210

Igasuguse elektroonika remont, arvutite remont. Täpsem info web.zone.ee/teleriteremont/ Tel 5810 4539, Järva-Jaani

Metsa korraldamine, hindamine ja nõustamine alates 1993. 516 5071, Aarne

Ostan nõukaaegseid mänguasju ja portselanist kujukesi. Tel 5590 6683

Ostan vanaaegseid asju 5555 5527 vanaaegsedasjad@gmail.com

Müüa lõhutud küttepuid (pikkus vastavalt soovile, erinevad puuliigid). Müüme ka kuiva ja 3 m küttepuid. Tel 507 4553

Rendile anda korvtöstuk Niftiy. Tötekõrgus 14 m. Tel 558 4210

Metsa- ja põllumaa ost Järvamaal. Info 510 2224. info@impeerium.ee

Korteriühistute haldusteenus. Tel 5684 1668

Üürida Koerus Väinjärve tee 25-5 ahiküttega majas teisel korrusel ühetoaline korter, 36,9 m2 (kõök, tuba ja duširuum WC-ga). Tsentraalne vesi ja kanalisatsioon. Kontaktisik Guido Kraav 5373 7994, e-post: guidokraav@mail.ee

ÄRA ANDA lauaarvuti Wendovs XP, tiba aeglane. Asub Sörandus. Tel 5614 7644.

Pakume KODUABI TEENUSEID

- Muru niitmine ja lume koristamine
 - Aia hooldamine (nt värvimine, vihmavee rennide puhastamine lehtedest jne)
- Väiksemate remonditööde teostamine (nt liistude, kraanikausi paigaldus jne)
 - Mööbli kokkupanemine, kardinapuude paigaldus jne
- Tehnika remontimine (nt muruniidukid, trimmerid, saed jne)
 - Kaevetööd minikopp-laaduriga, torutööd jne
- Hoiustamine (nt rehvid, suveautod, järelkärud, mööbel jne) Koeru, Tiigi 6 soojades või külmaades ruumides
 - Pakume liikumis- või toitumiselast abi
- Või vajad lihtsalt inimest, kellega suhelda

Broneeri aeg tel 5559 9393
või kirjuta marek@koeruauto.ee
Lisainfo ja hinnad www.koeruauto.ee

Matusetalitus mis toob hinge rahu!

Meie büroo leiad Paide, Suur-aia 19

Kõik matusteks vajalik ühe koha pealt

Tel. +372 5800 0906 vastab 24/7

www.hingesaatjad.ee

Korstnapühkija

Lauri Ilves

tel 5697 9936

UNO PAADE
ARKADI KING
ELMAR AVI
VASSILI RÖBIN
VLADIMIR BOGDANOV
JAAN SAKKOL
TARMO TRAHV
LIDIA SOOME
ALORA VARINURM
EVI ABI
HEDI EINLING
SVETLANA JAKOBSON
SIRJE SAKKIS